

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmentelen levelek
csak ismert kezektől fo-
gadhatnak el.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilvántartásban minden
garmond sor díja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

Hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petítmél nagyobb, avagy
disztribúcióval vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értéktérlet szerint min-
den négyzetcentim. után
3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénykülde-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

Ünnep után.

A fátylak kialudtak. Az örömmámor elszállott. Ünneplő ruhánkat letéve hordjuk ismét a hétköznapit. Hanem azért kitörülhetetlen marad lelkünkben a történelmi nevezetességű évforduló, az április 11-iki nemzeti ünnep és a hozzá fűződött lélekemelő ünnepelés. És termékenyítő, jótékony hatása ki fog áradni a nemzeti önérzetre, öntudatra. Ez az erkölcsi hatás, hogy: t. i. nemzeti ünnepünk fölkeltője, fokozója lett a legnemesebb hazafiúi érzéseknek, sőt maradandó nyomokat hagyott széles e hazában. Ragyogó, főszerű volt az ünnep egész lefolyása és hatalmas is, mert hiszen a nemzet ünneplő királyával!

A király és a nemzet szíve összedobbant. A király és a nemzet találkozott a 48-as eszmények közös tiszteletadásában. Még a nemzeti ünnep legádázabb ostromlói is midőn szólanak hallották a királyt, lerakták esőrtető fegyvereiket a trón zsámolyához. „Valóban — szól a király ajaka többek között — az ezernyolcszáznegyvennyolcadik évi törvények átalakító hatása teremtette meg azt az alapot, melyen magyar koronám országainak ujabbkori állami léte nyugszik és melyen azoknak szellemi és anyagi fejlődése oly örvendetesen halad... oly szavak ezek, amelyeket arany-betűkkel jegyez föl *Külv* történetkönyvünk lapjaira és amely szavakat, mint egy szebb és jobb jövőző zálogát, szívébe zár az egész magyar nemzet.

Hála a boldogító szavakért annak aki mondotta és hála az ünnepies alkalomért mindazoknak kik vele megteremtették a lehetőségét annak, hogy mondhatta: a legalkotmányosabb királynak és a törvényhozó testületnek!

És most átadjuk a szót tudósítóinknak, kik elbeszélnek az április 11-iki nemzeti ün-

nepnek vármegyénkben miképp történt meg-
ülését, amint következik:

A vármegye diszközgyűlése.

Az ősi terem színültig megtelt ünneplő közönséggel. A bizottsági tagok Ujhelyből és a vele szomszédos környékről, a hitközségek, állami hivatalok, intézetek, testületek, egyesületek képviselői majd mind ott voltak. A karzatán díszes hölgyközönség foglalt helyet. — D. e. pontban 9 órakor *Matolai* Etele alispán, ő maga is a nagy idők tanúja és bajvivója, éljenzést közt foglalta el az elnöki széket. Rövid megnyitó beszédében örömmel üdvözölte a nemzeti ünnep megülésére olyan szép számban egybegyűlt díszes közönséget. Azután *Vécsey* Sándor br. val. belső titk. tanácsos elnökle mellett *Szánky* Nándor b. tag, ny. honv. tábornok, *Dókus* Mihály, *Ferenczy* Elek dr., *Miklós* István és *Ormány* Miklós dr. bizottsági tagokból összeállított küldöttség ment a főispáni termekbe, hogy ősi szokás gyakorlata szerint a főispánt fölkérjék a diszközgyűlésen való megjelenésre. Míg a küldöttség megbízatásában járt, a diszközgyűlés fölfüggesztett. Kevés vártatva élénk éljenzés támadt, ami azt jelentette, hogy a diszközgyűlés, élén a főispánnal, az ősi terembe lépett. Mikor a közszereplő főispán az elnöki szék előtt megjelent, újra harsány éljenzéssel köszöntötte az ünneplő nagyközönség. Ebben az éljenzésben résztvett a karzat díszes hölgyközönsége is.

Óméltósága a főispán, kinek szintén szemé-
lyes része s érdeme van az 1848—49-iki nagy idők kiküzdésében, a diszközgyűlésen egybegyűltek üdvözlése után, a legmélyebb hála érzelmét tolmácsolta azért a kegyességért és bölcsességért, hogy dicsőben uralkodó királyunk, ki nemzetének úgy örömeiben, mint bánatában mélyen érző atyai szívvvel osztozott és osztozik, a mai ünnepies alkalmat megteremtette — egyszersmind indítványt tett, hogy az 1848. április 11-ikét a nemzeti ünnep jelentőségére fölemelt 1898. V. t. c. szentesítéseért hódoló fölirat intézessék a trón zsámolyához. Az indítványt lelkes éljenzéssel emelte határozattá a diszközgyűlés.

Most siri csend támadt az ősi teremben. *Dókus* Gyula vm.-i főjegyző es. és kir. kamarás emelkedett föl székéből, hogy a vármegye képében és fényes gyülekezete előtt elmondja alkalmi ünnepi beszédét, mely így szól:

csé teszi mindazt, a mi értékeset és szépet írök és művészek produkáltak Petőfi dicsőítésére.

A „Petőfi-Album”, a mely most hagyta el a sajtót, méltó arra, hogy ereklyegyűjteménynek tekintse minden magyarul érző ember. *Bartók* Lajos, *Endrődy* Sándor és *Szana* Tamás, akikre a Petőfi-Társaság az Album szerkesztését bízta, jogos önérzettel mutathatnak rá, hogy megbízatásuknak híven, a magasztos célnak megfelelően tettek eleget. Összegyűjtötték a Petőfi-Albumban a legérdekesebb egykoru följegyzéseket s a modern magyar irodalom termékeiből mindazt, a mi a költő életének és műveinek megvilágítására szolgálhat. Elvonul előttünk az egész — fájdalom oly rövid — korszak, amelyben Petőfi lángese és lángleke nagy és jelentős része volt egy örökké emlékezetes nemzeti mozgalomnak. Oly írök, mint *Jókai*, *Eötös* József br., *Arany* János, *Gyulay* Pál, *Telki* Sándor gr., *Szana* Tamás, *Endrődy* Sándor, *Bartók* Lajos, *Vámbery* Armin, *Vajda* János, és számosan a régibb és ifjabb írői gárdából, akiket e nagy géniusz inspirált, festőink legkiválóbbjai: *Munkácsy*, *Zichy* Mihály, *Roskovits*, *Lotz* stb. áhitattal és szeretettel járultak hozzá, hogy a Petőfi-kultusz a nemzet dalosához méltón nyilatkozzék meg és terjedjen szerteszét az országban, kunyhókban és palotákban.

A 260 oldalra terjedő nagy negyedréti alaku Album külsőjével is méltó ahhoz a nagyjelentőségű emlékehez, a melynek szolgálni hivatva van.

Az Athenaeum r. t. híven kiadói tradícióihoz, a melyeket még *Emich* Gusztávól örökölt,

Méltóságos Főispán úr!
Tekintetes törvényhatósági Bizottság!
Tisztelt Közönség!

Az áldozatkész honszeretet, egy küzdelmekben gazdag és dicsőségteljes kornak méhéből, közlekedés közt és békés egyetértésben született, az ország nagyságának és önállóságának alapját képező, a nemzet hatalmas erejének fejlődését századokra biztosító törvényes alkotásoknak ötven éves örömmünepét üli ma az egész ország.

Az igaz kegyelet érzése Zemplén-vármegye közönségét is egybegyűjté, hogy ezen az emlékezetnek szentelt ünnepen örök és sokszoros viszhangot adjon a nemzet ama lelkes öröme, melynek bő forrása félszázaddal ezelőtt fakadt, s melyből a büszke eser immár hatalmasan megerősödött gyökérezetere, a szívekben gazdagon diszló rónák virányaira, ma is kristálytisztá viz buzog.

A történetírónak feladata a nemzet dicső alkotásait méltatni; a költők lanját illeti azt megénekelni; nekem állásomból folyó kötelességem most az, hogy a visszaemlékezés világitó fátylájával, a vármegye képében, a kegyelet lángját a haza szent oltárán felgyújtsam s halánk jelül a hazaszeretet soha nem hervadó örök-zöld cypruságát az ezer éves frigidárába elhelyezzem. Beszédem szük keretében csak röviden jellemezhetem azt a korszakot, mely megelőzte az 1848. évi törvények alkotásának idejét, s amely mintegy erjesztője volt a nagy reformeszméknek.

A századokon át tartott viszontagságos s létért való küzdelem, a szellemi, erkölcsi és anyagi emelkedéshez szükséges kellékek hiánya közönyössé tették, sőt rávezették a lemondás süllyedő talajára még a vezéreket is.

A középkorból felmaradt állami szervezetben tengődő, az alkomány romjai közt busongó nemzet a fejlődésére nélkülözhetetlen levegőhöz nem tudott hozzájutni.

Az egyes osztályok kiváltságaival s az elavult intézmények által lenyűgözött nép millióitól, a nemzet ezen élőfájától a lombosodáshoz megkívántató tápláló nedv volt elvonva.

A tudomány, művészet, ipar és kereskedelem zsenge virágait, a tudatlanság, előítéletek és tunyaság dédelgetett vad növényei megerősödni nem engedték.

Ilyen volt a magyar nép életének nagy

a ki Petőfi összes költeményeinek első kiadója volt, büszkeségét helyezte abba, hogy a tartalom gazdagságához a keret is illő legyen. Oly emlékkönyvet kap a kezébe a magyar közőnség a Petőfi-Album-mal, a mely mindenkoron ébren fogja tartani a mai nemzedéknél is a legnemesebb kultuszt, a melynek hazafi csak áldozhat: a nemzeti géniusz kultuszt.

Megrendelhető *Löwy* Adolf s.-a.-ujhelyi könyvkereskedéseiben. Nagy negyedréti alakban a fűzött példány ára: 6 ft. disztáblával: 8 ft. pompás celluloid-kötésben 10 ft.)

A jövőmondó tallér.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Szellemes kis tárcá keretében olvastuk a multkor, mennyire álmétkodott valamikor régen a török nagykövet egy francia udvari bál táncoló uraságain. Álmétkodott, mert nem fért turbános fejébe, mint lehet megállapodott, komoly politikusoknak a szemlélődő kényelmes szerepét fárasztó ugrándozással föleserélni. A fehérség, az érthető. Odahaza nagy Törökországban is ök mutatják be a táncot Allah minden igaz hitű követőjének nagy gyönyörűségére, de ki keverednek közéjük, stb.

No hát a jó török nyugodtan alhatik, mi sem táncolunk már: az utóbbi időkben ugyanis a tánc pajzánul neki buzdult szenvedélye asztal-lábakba, vidám ezüst tallérokba bují, anélkül

TÁRCA.

Petőfi-Album.

(A Petőfi-társaság megbízásából szerkesztették: *Bartók* Lajos, *Endrődy* Sándor és *Szana* Tamás. Az Athenaeum irod. és nyomdai r.-t. kiadása. Ára fűzve 6 frt, diszkötésben 8 ft, pompás celluloid-kötésben 10 ft.)

Félszázad előtt rügyfakadás idején kelt ki a véráztatta magyar földből a szabadság palántája. Káprázató napfényben fürdött s a lelkesedés melege táplálta. S aztán vihar jött, rettenetes fergeteg, a mely végigsöprött hazánkon s letarolta legszebb reményeinket.

S hosszú esőnd állott be. De a félszázad előtt megtestesült ige újból feltámadott, s ma a magyar nemzet szabadon, büszkén ünneplheti és ünnepli meg a magyar szabadság születése napját. E dicső napnak emlékéhez fűződik örökre a szabadság lánglekkü dalosának, *Petőfi* Sándornak a neve. A kultusz, a melyet a magyar nemzet e névvel üz, a legszentebb, a legmagasztosabb. A maga géniuszát, nemzeti létének ősforsát tiszteli és dicsőíti benne. S midőn a *Petőfi*-társaság általános nemzeti szépirodalmi célokon kívül a *Petőfi*-kultusz ápolását és terjesztését tűzte ki magának feladatul, nemzeti missziót vállalt magára, amelyért hála és elismerés illeti meg.

A *Petőfi* kultusznak egyik ragyogó momentum az, a melyben a *Petőfi*-társaság közkin-

A Zemplén mai száma tizenkét oldal.

vonásokban megrajzolt képe, még akkor is, amidőn az alkotmányozó utolsó rendi országgyűlés, a szomszéd államok szemhatárát már elborító, a szabadság páráitól terhes fellegek ködében, a reform-törvények felett vitakozott.

A nemzet azonban meredt álmából a nagy természettel egy időben, a közeli államok át-hangzott zengésétől és a mindinkább tornyosodó fellegek villamos áramától felébredve, zibbadt tagjaiban friss erőt érezett; s alkotó munka után való vágytól duzzadó erei testét és lelkét új életre keltve, mintegy varázs-ütésre, egészen megifjúdott. De míg itt és ott a villámok már dörgés is követte, addig nálunk „a magyarok Istene, akinek atyai keze ezer éven át tartá a nemzetet átölelve, megnyitotta az ég esatornáit, hogy a szomjuhozó földet a szabadság termékeny esőjével el-áraszssa.”

A fekete fellegek oszladoztak, az áthang-zott dörgés a Kárpátok bércéről megtörönten verődött vissza az Adria hullámaira és átvál-tozott azzá a „nemzeti dal”-lá, amely legna-gyobb népköltőnk lantján, milliók lelkesedé-sétől ismételve felzúndult: „Talpra magyar, hi a haza!” (Eljenzés.)

A lelkesedés az egész nemzetet magával ragadta, az ország fiait lázas tevékenységhez fogtatta, mintha mindenik érezte volna sulyát és szemrehányását a századok mulasztásainak.

A koronás király felhatalmazást adott István főhercegnek, a csaknem rajongással határos, szeretettől körülvevett utolsó magyar nádornak a ministerium megalakítására, aki azzal Batthyány Lajos grófot sürgősen meg is bízta.

A nemzet jelöltjeiből Batthyány Lajos gróf elnöke mellett Deák Ferenc, Széchenyi István gróf, Kossuth Lajos, Eötvös József báró, Szemere Bertalan, Klauzál Gábor, Eszterházy Pál herceg és Mészáros Lázár kipróbált vezér-férfiakból a nemzet nagy öröme rövid napok alatt meg is alakult Magyarország független felelős első ministériuma. — V. Ferdinánd ki-rály az általa kinevezett ministerek első és sürgős feladatául tűzte a nemzet kívánalmai-nak mielőbb törvény alakjában elébe leendő terjesztését.

A közéletben már megvitattott s teljesen megérelt reform-eszmék törvénynyé szövege-zése, melyekbe különösen Deák, Kossuth, Sze-mere és Széchenyi nagy tudásuknak, böles-előrelátásuknak és lángoló hazaszeretetüknek egész tárházat kiürítették, mihamar nemcsak befejeztették, hanem a Karok és Rendek által letárgyalva, szentesítés alá fel is terjesztették.

A 31 cikkelybe foglalt intézkedésekkel a rendi alkotmány és ősiség el lett törölve; a gondolatnyilvánítás és nyilvános ellenőrzés szabaddá tétetett; a nemzet száma megsoka-sítva, az ország lakosai egyenlő jogokban és terhekben részesültek; a lelkiismeretről a bi-lincseket leszedve, a közmívelődés csarnokának ajtai kitérültek; a jogállam szervezésére és az ország nagygyá fejlődésére az alapok lera-kattak.

A boldog emlékeztető V. Ferdinánd ki-rály 1848. április 11-én a pozsonyi ország-gyűlés személyes berekesztésével, István fő-herceg nádornak, a korszakalkotó szentesített törvényeket, adta át: „Hiv magyar nemze-

„temnek, szívemből óhajtom boldogságát, mert „abban találom fel a magamét is. — Amit tehát ennek elérésére tőlem kívánt, nemcsak teljesítettem, hanem királyi szavammal erő-sítve ezennel át is adom neked kedves öcsém „s általad az egész nemzetnek, ugymint a „kinek hűségén leli szívem legfőbb vigasztá-lását és boldogságát. (Lelkes eljenzés.)

A királyi szavakat, a személyes kegyes megjelenést ezen az örökre emlékezetes or-szágyűlés berekesztésén, a hont ujjáalkotó törvények szentesítését: a nádor soha el nem feledhető, igaz hazafias érzéssel teljes és mé-lyen átértett beszéddel köszönte meg. — A nemzet örömmámorban uszott; mert a honfi szív vágya betelt, a százados küzdelemnek vége lett. Valóban szabadabb, magasztosabb és emberségesebb törvényeket, ily rövid idő alatt, egy állam sem alkotott.

Vége a magyar nemzetre is ráragyogott a szabadság éltetadó napja, a szegények kuny-hóiba is bejuthatott az egyenlőség nemesítő levegője s a nép millióit a testvériség meleg érzése egy tömör nemzetű forrasztotta...

És midőn az észak zord szeleivel összehaj-tott fellegeket a déli tájak fuvalma szerte fűzte s hazánk kiderült egén, vezér csillagunk, Vénusz, megjelent: a nemzet, szeretett kirá-lyunk atyai szívének jóságából és böles-ségével az 1848. évi törvényeinkkel lerakott alapokon épített tovább (Meg-megújuló lel-kes eljenzés.) ... s buzgó munkájával, rövid évek alatt, megteremtette azt az orszá-got, amelynek nagyságát és erejét ezer éves honfoglalási ünnepünkön nemcsak, hogy lel-kesedve elismerték a műveltebb nemzetek fiait, hanem fejedelmi ünnepélyes kijelentéssel a kultur-államok sorába is beigatták. Ezzel megvalósult ama jövendölés: „Magyarország nem volt, hanem lesz.”

Mielőtt a kegyelet tüzeitől lángoló szent oltárt, melyhez ma a koronás király és nemzet együttérző lelkesedéssel zárandokolt elhagy-nók: a lezajlott 50 év tapasztalataiból merit-sünk honszeretetet az ország boldogságának önzetlen munkálásához, s ha kell, kiküzdésé-hez; hűséget és hódolatot dicsőségesen ural-kodó koronás királyunk fölkezt személyéhez és Hazához; böleséget, kitartást és ál-do-zatkészséget sorsunk biztos intézéséhez és történeti hivatásunk betöltéséhez; türelmet, az egymás iránt való lovagias tisztelet öreg-bitéséhez.

Mindezt pedig plántáljuk el gyermeke-ink szívébe és lelkébe, hogy még a késő ivadék is kegyelettel zárandokoljon, a nemzet dicső alkotásainak emlékeihez és lelkesedve olvassa ott az alapkövekre őseink tetteivel bevésített s általunk ma hálánkban megújított eme jelmondatot: „Mindent a hazáért, de a hazát semmiért.” (Igen lelkes eljenzés.)

Igy aztán majd a második ezer év után is a Kárpátok szirtjei megremegnek, az Adria hullámai pedig elsimulnak, a magyarok ma is közös érzéséből fakadt s egy szív dobba-nással kísért azon óhajásától:

Éljen a haza!
Éljen a király!!

A hazafias hévvel s szóközi hevülettel elmondott beszéd után igen lelkes eljenzés har-sant föl a hallgatóság köréből. A karzaton el-

helyezkedett hölgyek kendőiket lebegtetve élje-neztek, akik pedig a szónok közelében ültek, baráti kézszorításokkal gratuláltak.

D. e. 3/10-re járt az idő, midőn a disz-közgyűlést az elnökölt főispán berekesztette és vezetése mellett az ünneplő közönség a r. k. templomba vonult.

Sátoralja-Ujhely ünneplése.

Amint széles magyar hazánknak minden községében, azonképen városunkban is méltó pompával és fényvel ünnepelték meg a nagy időkben született törvények szentesítésének év-fordulóját, amelyek alkotmányos közszabadság-unk megdönthetetlen szilárd alapját képezik.

Az ünneplés már a külsőségekben is impo-záns módon nyilvánult. A középületeket s a magánházak nagy részét, még a mellékutcákban is, nemzeti lobogó ékesítette, s már kora reggel, öt-hat óra között a vasuti gyártelep fuvós zene-kara járta be a város főbb utcáit, harsány éb-resztőjével hirdetve a nemzeti ünnepnap fölvira-dásának fontosságát. Emelte az ünnep képét az is, hogy a boltok általában zárva voltak.

A vármegyeházán megtartott diszközgyűlés után, d. e. 10 órakor, a megállapított program-hoz képest Molnár István ömlétségű vezé-rezése alatt a róm. kat. plebánia templomban tartott hálaadó istentiszteletre gyűltek a szép számmal képviselt vm. bizottsága, a tisztviselői kar és sokan a város intelligenciájából. Közöt-tük többen, u. m. Molnár főispán, Matolai Etele alispán, Dókus Gyula főjegyző, rendjelvel és a kamarási aranykulcsal, Vécsey Sándor br. v. b. t. t., mellén a Lipót-rend középkeresztjével, Barthos József főszolgabíró, Nemes Sándor és Diószeghy János szolgabírák stb. diszmagyarban. Megjelentek továbbá a városi állami, közigazga-tási és igazságügyi tisztviselők, Szánky Nándor nyug. tábornok, az ált. ipartestület küldöttségei, továbbá Czibur László örnaggyal a honvédség tisztikara, Ormándy Miklós dr. főgimn. igazgató s vele a tanárkar képviselte és még igen sokan, a kiket kimért terüknél fogva névszerint elő nem sorolhatunk. Az urak a templom hajójában a jobb és baloldali padszakaszokban foglaltak helyet. Előttük és a templom közepén két sor-ban a vármegyei hajduk és börtönőrök disz-esapata állott. Ezeknek kivül pedig a templom-nak minden talpalatnyi zugát betöltötte a kö-zönség, sokan még ki is szorultak. A rendet díszbe öltözött rendőrök tartották fel.

Bubics Zsigmond megyés püspök főpásztori levelének felolvasása után az énekes nagy-mi-sét, mely „Te-Deum”-mal kezdődött, ft. Ka-tinszky Géza plebános mondotta három pap asszisztálásával.

Mise közben, hogy az időből kiteljék, az urak egy része Matolai Etele alispánnal és Dókus Gyula főjegyzővel a ref. és a gk. tem-plomokba mentek.

Az ev. ref. templomban, melyet a nemzeti örömműnep alkalmára az ország nagy cimere-vel és nemzeti zászlókkal díszítettek föl, az egyházi énekkar, amint a diszküldöttségek, Matolai E. alispán és Dókus Gy. vezetése alatt beérkeztek, Vágó Gyula dirigálásával mellett, elénekelte az Isten áldd meg a magyart! Azután Fejes Ist-ván esperes, a költő-pap, lépett a szószékre s mondott hazafias, lélekemelő imát az egység szellemének fölmaradásáért király és nemzet

azonban, hogy tiszta lelkiismerettel kinyilvánít-hatók: a táncoló említett átváltozásában, kö-zszónet érte a haladás mindent fölelő törvé-nyeinek, az emberiség nagy és osztatlan gyö-nyörősége telnek!

Nagy és osztatlan kedve pedig az emberi-ségnek ebben, eltekintve az esztetikai motívu mőtől, már csak azért sem telhetik, mert egy spiritizista sánsz hallatlanul érdekes, izgalom-mal teli szórakozása lehet a szereplők egyik felének, de a másik fele átkozottul unatkozik s unalmában boszankodik. Ez a szkeptikusok gárdája; szereplésük a sánszon épen oly egy-szerű, mint nélkülözhető.

A hívők foglalkozása már komplikáltabb. Ők mindenekelött hisznek, vakon hisznek, föl-tétlenül hisznek, közben pedig egy ezüst tallért keritene. Ez lesz hivatva egyenes összeköte-tést létesíteni köztük, meg az űrben kóválygó szellemek között. Egy részük buzgón fog az á-b-e-ének hibanelkül való leírásába. Kész van nagyhamar ez is. De minek írjuk le a különben is általánosán ősmert részleteket; kedves, művelt fiatal hölgyek tanult uri emberekkel egyetem-ben reszketve, mély figyelem és kemény fej-törések között betűzetik a buta pénzdarab értel-metlen abrakadábraít. Szánalomra méltó dolog ez nagyon.

Ilyen vegyes érzelmek között — pusztá udvariasságból vett részt alólirott néhány „szel-lemidéző ülés”-en, most pedig mély tisztelettel kéri a nyájas olvasóknak úgy a szebbik, mint a jobbik felét, ne haragudjanak meg nagyon. ha átolvasgatván sokat ígérő tárgyának szerény fejtegetését, véletlenül már régebben tagjai vol-

nának a derék spiritizisták tiszteletre méltó tes-tületének. E sorok írója ugyanis egyike lesz ama javithatatlan makacsoknak, kiknek a szel-lemek, saját jól felfogott reputációjának ellenére, bemutatkozni mind ez ideig oly megátalkodottan vonakodtak. Mert mi mással lehetne fölnyitni a tévelygők szeméit, mint az elzúrt foltetlen hit „conditio sine qua non”-jának sutba dobása után világos demonstrálásával annak: ime, mi min-denki számára egyformán létezőnk! Ezt a szi-veiséget megtehetnék magoknak, addig azonban nem hat meg bennünket még a vad ugrásokban iramló tömör és patkóalaku banquet-asztal sem.

Korántsem reméljük, hogy irásunk a hívő-ket hitetlenekké teszi; még csak ama kis lám-pás szerepét sem vesszük át, melynek fénye láthatóbbá tenné a sötétséget. Egyszerűen ku-tatni fogjuk, lehetőképp szűk keretben, a spiritiz-mus okait; hiszen aki a fölvetett tárgy ellen-sége, szellem annak bajosan jön segítségére.

Szellemet pedig csak azok idézzenek, kik-nek ninesen, mondaná Kálmán király „De strig-ius, quae non sunt” kezdetű hullájának első paragrafusában, nyilván, hogy ehhez tartásuk ma-gokat úgy kortársai, mint a késő unokák. A kortársak tudvalevő hogy babonások voltak egy kevésbé, hittek sellőkben, tündérékben, boszor-kányokban, mint hisznek az említett unokák Allan Kardec katekizmusában, mely kedves mester és tan a bűvös szertől rotyogó katla-nokat, pislakodó vajjások vén asszonyokat bö-beszédű, konciliáns szellemekkel cserélte föl. Ez a divat, ez kell most az olvasóknak. Ha pedig az kell, bolond volna Bram Stoker, ha az ő Drakula grófját nem valami titokzatos, századok

óta halottalan, vérszopó szellemnek írná; Thö-mössy Abel is szánandó figura, ha az emberi kor legvégső határán hal meg végelegyengülésben. Hamar egy szellem-életet élő Liliomos Asszonyt, hadd szopja ki életerejét.

A spiritizmus újabb nagy elterjedésének egyik okát a fentebb vázolt, titokzatos dolgokat ápolgató irodalomban kereshetjük.

Továbbá vive, se treaska, hoch, hip hip, hurrah, éljen, eviva, szlava és bravo bravis-simó! kiabálják az összes művelt népek nyelv-ének zajos egyvelegében némely tudósok és mások, kiknek a misticizmusokban nagy kedvük telvén, nekik a spiritizmus épen kapóra jött. Ezek ugyanis szeretik a tudomány esődjét emlegetni, ha pedig megcsalódott elméknék bármiféle hit-hez való fordulását jelenthetik ki, úgy érzik, mintha hájjal kenegetnék őket. Mert megerősí-tését látják ebben kedvelt álláspontjuknak: az ember újra hisz!

Ez utóbbinak tagadásával, tárgyunkkal kapcsolatban bevilághatunk némiképp az ember változatlan lelki mivoltába, Az ember nem hisz újra, az ember mindig hitt, hisz és hinni fog hol a Dalai Lámában, hol a Jehovában, leg-többnyire pedig a babonában. Hogy miért a babonában és főképen miért legtöbbnyire: mert a babona nem függ össze sem Belzebubbal, sem Gábrriel arkangyallal, hanem magával az ember lényével, belső lelki állapotával, mint azt Lecky angol polihistorikus ki is fejezi valahol: „Amit egy nép, illetve egy kor hisz, legyen az esoda, vagy dogma, nem függ a dolgok belső bizonyító s meggyőző erejétől, hanem az illető kornak intellektuális állapotától.”

között; azért az egyetértő szellemért, mely az 1848-iki törvényeket létre hozta, szentesítette, — imádkozott a nemzet gondviselészerű férfiaiért és az ország valamennyi lakosáért osztály, felekezet, nemzetiség különbsége nélkül. Végetül hálát adott istennek, hogy diadalmasan kivezértelte nemzetünket a háborúságok közül és eszedezett istenhez, hogy adjon a magyarnak békeséges jövőndöt.

A görög katolikusok templomában Miklósy István lelkész tartott ünnepi istentiszteletet. A kis templom első padsoraiban Matolai Etele alispán és Dókus Gyula főjegyző mellett a vi-i tisztviselők s a bizottsági tagok foglaltak helyet, míg a templomot a gör. kat. egyház hazafiasan érző közönsége töltötte meg.

A s. a.-ujhelyi „stquo izr. anyahitközség“ is méltó díszszel ünnepelte ápr. 11-én a nagydők 50-ik évfordulóját. 1/211 órára volt az istentisztelet jelezve és már jóval előtte zsufolásig megtelt a különböző felekezetek híveivel az ünnepi alkalomra szépen feldíszített templom. *Eibuschütz* Izsák, a hitközség jeles kántora, a CXIII. zsoltár összhangzatos énekével nyitotta meg az istentiszteletet, majd a hitközség két legidősebb tagja, *Friedlieber* Albert és *Reichard* Mór hitközségi elnök, a kinyitott frigszekrényből két thora-tekereset kivéve, *Weisz* Kálmán főrabbi magyar bevezetéssel héber nyelven poetikus szárnyalású szép imát mondott a hazáért, királyért. A XVI. zsoltár és a szokásos „Király-ima“ elre-citálása után a szép és hazafias ünnep a nemzeti Himnusz eléneklésével ért véget.

A kivilágítás és a lampionos menet.

Amint az alkonyat beállott, s az ablakokba tett gyertyák ezreit meggyújtották, akkorra már az ég boltozatja is kiderült és nyüzsgő sokaság lepte el a főbb utcákat, különösen pedig a Széchenyi-teret, a hol gyönyörködtető látvány volt a vármegye ősi székházának pazar világitása s a fenyőgallyaktól borított erkély, a melyen *Eljen a király! 1848—1898. Aldás hazánkra!* feliratos transzparensz közepén *dicső királyunk* életnagyságu arcképet glóriaként övezte a villamos lámpák ragyogó fénye, maga elé serogeltetvén az ünneplők nagy sokaságát, mely a szó szoros értelmében megszállva tartotta a tért, úgy hogy tömör sorain keresztül csak módjával tudott áthaladni a lampionos menet.

A színházi díszelőadás miatt a lampionos menet kilenc órakor indult ki a vasuti gyártelepi önképzőkör klastrom-utcai helyiségéből.

Két hosszú sorban százhusz lampion fénye pompázott a szivárvány minden színében. Elöl, a zászlóvivő után, a zenekar, utána a műhelyi tűzoltóság s ez után következtek a lampionos vívők, jobbra műhelyi alkalmazottak és munkás-polgárok.

A menetet a Rákóczi- és a Hunyady-indulók hangjai mellett, persze óriási sokaságtól kísérve, a Zárda-utca, Kazinczy-utca, Wekerle-teret át ért a Széchenyi-terre. Itt a vármegyehez előtt megállapodtak s a zenekar eljátszotta a Kölesy-himnuszát. Ezután a király és nemzet lelkes élteése közben a menet olyan egymásutánban, amint jött, a Kossuth-utca a dohánygyárig, innen pedig vissza, a Rákóczi-utca lefelé kiindulás-helyére példás rendben visszatért.

Néhány év előtt Páris legelőbbkelő köréit Conedon kisasszony jövőndomondásai tartották lázban. Szemszedett materialista és ateista urak tódultak a modern Sibilla látogatására, Zola maga is próbára tette őt, de kijelenté: „a kisasszony nem tud semmit!“

Hát persze igaz volt, a kisasszony nem is tudott semmit, ezért pedig itt szives elnézésükre számít, mert most úgy sem lényeges az ő tudása vagy nem tudása; ellenben jellemző, ha Zola sok más ural megkísérlte a jónó tudásának kipróbálását. Mert aki oly biztos tagadásában, erős hitetlenségében, nem kérde, hogyan hívják a jövőndök korok Zoláját; nem kérde az egyáltalában semmit, vagy pediglen egész kö-zömbös, a kérdezőre nem tartozó, őt alig ér-deklő dolgot pl. meddig marad a kisasszony Párisban?

Ez az egész jövőndomondási história ba-bona. A babona pedig csak a tudatlanságból származhatik, nyilvánult legyen az valamely irányban a tarnóka bojtárnál vagy Zolánál. Hát tudta ő, hogy a jónó nem fog tudni semmit? Akkor nem tette volna próbára! Sőt azt sem tudta, hogy a kisasszony nem tudhatja előre a jövőndöt, mert lelke mélyén ott rejtőzött a roszul palástolt kíváncsiság: hátha mégis igaz! A ma elvetett magban föltétlenül ott van a holnapnak, a jövőndök terebélyes fája, vajjon valami uton módon ennek az egynek nem ada-valami meg azt előre látni? A délafrikai hotten-tottának is őt érke van, még sem tud az Em-ber tragédiájáról, vagy Kant filozófiájáról sem-mit; ez az ő számára egyszerűen nem létezik;

A piaristák ujhelyi főgimnáziumában, a „Carolineum“ felső leányiskolában ugyszintén az elemi iskolákban tegnap délelőtt ünnepel-ték meg a 48-as törvények szentesítésének év-fordulóját. A főgimnáziumi ifjúság ünnepét, me-lyen a szülők is szép számmal voltak jelen, a piaristák templomában ünnepies istentisztelet előzte meg. Utána a főgimnázium dísztermébe gyűlt a tanulóifjúság, ahol felolvasták a kassai püspök főpásztori körlevelét, az énekkar pedig a Himnusz és Szózatot énekelte el. — A „Carolineum“ és az elemi iskolások a rk. plebánia templomban gyűltek ünnepi istentiszteletre, a mely után iskolákban szintén felolvasták a püspöknek a tanuló növendékekhez intézett fő-pásztori levelét. A „Carolineum“-ban ezenfelül kilenc pontból álló ünnepi program szerint ének, zene és szavalati darabokból álló szép ünnepet rendeztek.

Ezzel Ujhely város ünneplése, amint e szük tudósítás is tanúsítja, emelkedetten és méltóan régi multjához, nemzeti érzéséhez, ki-rályihűségéhez — véget ért.

A vidék ünneplése.

Tokajból, írja levelezőnk: Az 1848-iki törvények szentesítésének 50 éves fordulóját vá-rosunk lakossága is ünnepiesen megülte. Ápri-lis 11-én d. e. 10 órakor a rk. templomban „Te Deum“ volt, mely alkalommal ngs. *Bergler* Gyula prépost megmagyarázván a 48-as törvények je-lentőségét, felolvasta a *Bubics* püspök pásztorle-velét. A misén megjelent a városi előjáróság, továbbá a kir. j.-biróság, adó- és sóhivatal, pénzügyörség, esendörség személyzete és a hely-beli tűzoltóság zászló alatt. Este ünnepi hangu-latban nagy közönség hullámozott a díszesen ki-világított házak között elvonuló utcákon. Az egész ünneplés legszebb rendben folyt le.

Tolcsván, írja alkalmi tudósítónk, ápr. 11-én, a nemzeti ünnep fényes megülése alkal-mából az izr. hitközség zsinagógájában is há-laadó istentiszteletet rendeztek. Istentisztelet előtt ft. *Glück* Ignác főrabbi szép beszédben fejtegette e nagy nap jelentőségét, befejezésül pedig áldást mondott a királyra, királynéra az uralkodó házra és a kormányra. A templom fé-nyesen volt díszítve. Belül nem kevesebb, mint 40 zászló díszítette, a külső ablakokban pedig 30-30 gyertya égett.

Vámos-Ujfalu nagyközség képviselőse-tülete az 1848. évi törvények szentesítését meg-ünnepeleendő folyó hó 11-én délután 2 órakor a község házában díszközgyűlést tartott. Nagy Al-bert község-jegyző mondotta az ünnepi beszé-det, melyben szép szavakban esetelte a nagy nap jelentőségét és indítványozta, hogy az ünneplés jegyzőkönyvben is örökítsék meg, mit is egy-hangulag helyeselték. Majd Csécsi Nagy Pál, nyugalmazott 1848/49-iki főhadnagy, mint e nagy idők élő tanuja mondott szép alkalmi beszédet, minek utána a gyűlés a király élteésével fel-oszlott. — Este a fiatalság tánemulatságot ren-dezett.

Csanádos község evang. református és

még nem vett róla tudomást. Micsoda rejtett csodái tarulhatnának föl a mindenségnek, mint egész rendben való dolgok a természetben, ha huszonöt, vagy százhuszonöt érzékünk volna. Maupassant a Horlát már bizonyára valami hatodik érzékkel észlelte. A természet maga néma, hideg és sötét; az egész világ számunkra csak annyi lenne, amennyit érzékeink produ-kálnak?

Igaz, igaz, de hát mi ez mégis, mint tu-datlanságunk hangsúlyozása a tudás rovására! Ha pedig a spiritizmusnak a tudatlanság ked-ves, akkor maga is abból táplálkozik, mint a babona. Nem is egyéb az akkor, mint a tudat-lanságban gyökerező babona!

Azonban a spiritisztáknak a tudás még más okból sem tetszik. Lassan halad, nagyon lassan, ki tudja mikorára szedi le valamennyi gyümölcsét; ők pedig éppen oly kíváncsiak, mint amily rövid az ember élete. Lépnék hát egy nagyot, átlépik a logika, matematika, fizika, kémia, asztronómia, zoológia, biológia, geológia lassan mászó tekenősbékáit, még néhány ha-sználó nevű tekenősbékával egyetemben, mert: „a spiritizmus az agyvelő képességeim teljesen tul teszi magát, szem nélkül is lát és el tudja képzelni, illetve el tudja olvasni azt, ami a sors könyvében, tulvilági könyvtárakban a jövőndök titkaira nézve föl van jegyezve.“ Szól is mely esábitóan szól az ige a magyarországi spiritisz-ták nagymesterének könyvében. Csoda-e, ha a hívek tódulnak csalogató szavára.

Ha még hozzá vesszük az elmondottakhoz, mennyire kapós mind az, ami bizarr, szokatlan,

ágost. hitv. evangélikus egyházában hálaadó is-tentisztelet volt az 1848-iki törvények királyi szentesítésének 50 éves évfordulója alkalmából. A község házában, a templomon és az iskolaépü-leten nemzeti lobogók lengtek. A község kép-viselőtestülete díszközgyűlést tartott, mely alk-alommal óriási lelkesedés közt kívántuk őfelsé-gére a királyra valamint a dicsően uralkodó ház minden tagjára az Isteni gondviselés bőséges áldását. A díszközgyűlés jegyzőkönyvben örö-kített meg. A díszközgyűlés után közvacsora következett, mely alkalommal őfelségének nem-zete iránt az 1898. V. t.-c. nemesítésével ujon-nan is tanúsított kegyes jóindulatáért pohárkö-szöntök mondattak igaz lelkesedéssel, melyekben a legmélyebb hála érzelmei jutottak kifejezés-re.

Sárospatakon az izr. hitközség ápril 11-ét fényes ünneppel ülte meg. A templom-ban tartott ünnepi istentisztelet alkalmával *Ehrenfeld* Sándor főrabbi emelkedett szellemű hazafias szép beszédben méltatta a nap jelen-tőségét.

Gercselyről írja alkalmi tudósítónk: Az állami iskola szokatlan fényvel s a község la-kóinak népes gyülekezete előtt ünnepelte meg a 48-as törvények szentesítésének 50 éves jubi-leomát. *Kozma* Antal ev. ref. lelkész s egyház-megyei tanácsbíró, mint az isk. gondnokság el-nöke, hatásos beszéddel nyitotta meg az ünne-ünneplést, — utána *Sftene* Gyula tanító haza-fias és lendületes emlékbeszédben méltatta a nap jelentőségét. Beszéde szép imával végződött, melyben hálát adott a mennyei gondviselésnek atyai jóságáért, hogy egy ezredév viszontagságin át elvezette a szebb jövő Igéretföldére a nemzetet. Mélyen megható jelenet volt, mikor egy tótajku növendék előlépett s folyékony magyar nyelven lelkesítette társait, tegyenek szent foga-dást, hogy mikénnk őseink, úgy ők is a drága közös anyát, a hazát, utolsó lehelletig híven szeretni fokják s „vérüket és életüket“ is fel-áldozzák a hármass jelszóért: Isten, Király, Haza! — Az elnöki beszéd után a növendékek elénekeltek a „Szózat“-ot. Az ünneplést d. u. zenével egybekötött gyermeki tánemulatság fe-jezte be.

Alsó- és F.-Bereczki községek áll. el. iskolájában az 48/49-iki törvények szentesíté-sének 50. éves fordulójára alkalmából tervezett nemzeti ünneplés, a kellemetlen idő miatt, e hó 12-én tartott meg. A vármegyei atyái jósá-gából ujonnan épített terrásza iskolaépület terrásza felett nemzeti zászló lobogott, mintegy hivogat-ván oda a nemzeti ünnep iránt érdeklődő szülöket, kiknek értelmesebbjei szép számmal sereglettek össze. — *Berecz* Károly tanító me-nyitó alkalmi beszéde után egyik V. oszt. nő-vendék elbeszélte a 48/49-iki nagy eseményeket; a kis leánykák hazafias verseket szavaltak; egyik vendégszereplő s.-pataki gimnazista pedig *B. K.* tanítónak a „Zemplén“-ben is megjelent (L. 95 évi aug. sz.) Királyunkat dicsőítő ódáját sza-valta el. Az ünneplés a *Szózat* eléneklésével záródott. A szülék egyenkint hálásan szoritottak kezét a tanítóval s köszönték meghatottan, hogy a király s haza iránt való szeretetben úgy vezérli

főképpen pedig a nagy tömegtől bizonyos te-kintetben megkülönböztetni, elválasztani képes egyeseket: körülbelül végeztünk a kérdéssel, miért foglalkoznak manapság annyian szellem-idézéssel s akik nem foglalkoznak, azok is miért érdeklődnek iránta.

Hátra volna még azoknak az érveknek ki-fejtése, melyek eleve megfosztják a spiritizmust voltaképpen való céljának lehetőségétől, t. i. a szellemeknek erre-arra való csatangolásától, örö-kös fecsegési mániájától, csodálatra méltó, tanács-osztogató kedvüktől. Ezt azonban tenni nem fogjuk, részben, mert kár a falra borsót hányni, részben, mert egészséges gondolkodásu ember-nek ez úgy is felesleges, részben, mert megir-ták már ezt a kérdést sokkal szebben, sokkal be-hatóbban előttünk mások. Megirták, hogy a tudás világitó és alkotó hatalom, de nem mindenható erő, ellenben a tudatlanság olyan legyőzhetetlen óriás, aki nem hal meg soha. Megirták, hogy „a legdurvább kegyeltsértés a spiritizmusnak az a föltevése, hogy tíz és száz és ezer év előtt földbe temetett emberek csatangoló szellemei unatkozó bolondok mulattatására itt a földön megjelennek és hogy a mindenségnek alkotója háromlábú asztalkáknak mozgatójától teszi füg-gővé kinyilatkoztatását.“

Ha pedig fölfogásunk szerint nyitját óhaj-tanók adni az egész dolognak, elmondhatnók véleményünket egy-egy spiritistakör „lelkéről“, aki tudja, vagy tudtán kívül csalja és csalva bolondítja a szegény gyanutalan szereplőket. Ezt azonban még sem tesszük, mert: „Boldo-gok a hívők...“ *Andorka Sándor.*

esemetüket, s hogy nekik élvezetet szerzett a mai nappal. *rl.*

Varannó város közönsége, írja levelezőnk, az április 11-iki nemzeti ünnepet mély hazafias érzéssel ülte meg, amennyiben az ez alkalomra püspökileg elrendelt hivatalos istentiszteleten **Füzesséry** főszolgabíró vezetése alatt egy a hivatalnoki kar, mint a polgárság nagy számban vett részt. Zászlódsít is öltött a város e napra, s így a lehetőségig minden az ünnep nagyszerűségére vallott.

Gálszécs község az 1848-ik évi törvények szentesítésének 50-edik évfordulóját minden nagyobb zaj és fölösleges parádé nélkül, de igaz szívből ünnepelte meg. Első sorban kell fölemlítenem, hogy a nemzeti ünnepet Gálszécs község képviselőtestületének az a határozata tette magasztossá és örökemléküvé, hogy a szegény iskolásgyermekek felségítésére és tankönyvekkel való ellátására 500 koronás alapítványt létesített, melyet hogy még nagyobbá növelhessen, a községhez gyűjtőleveket bocsátott ki. A város külső képe is mutatta, hogy a község lakói ünnepet ülnek, amennyiben a házak már kora reggel egytől-egyig mind felfelbuzgva, a boltok pedig egész nap zárva voltak. Este az ablakokban kigyúltak a koronás király iránt érzett szeretet és az öröm lángjai és városkánk fényárban úszott. Az ünneplés legkimagaslóbb része mégis a templomokban ment végbe, amennyiben a városi képv. testület, a hatóságok, állami és magánhizatalok, különféle testületek, egyesületek és magánosok is reggeli félkilenc órakor a város-házán összegyűlvén, két hatalmas nemzetiszínű zászló alatt valláskülönség nélkül először is a helybeli gk. templomba vonultak, ahol **Ihnatko** Emil lelkesz abban a kellemes meglepetésben részesítette a megjelenteket, hogy az egész nagymisét magyar nyelven énekelte. Innen az egész község a ref. templomba vonult, ahol a **LXI.** zsoltár 5. és 6. versének elénekzése után **Sárkány** Imre lelkesz lépett a szószékre s elmondta gyönyörű alkalmi imáját, mely midnyajunkra nagy hatással volt. A ref. templomból a rk. templomba mentünk, hol **Gáy** János plebános felolvasta **Bubics** megyés püspöknek ez alkalomból híveihez intézett pásztorlevelét s a „Te Deum” elénekzése után ünnepi misét mondott. Fél-tizenkettőre járt már az idő, mikor innen a nemzeti színekkel díszesen fölékesített és gazdagon kivilágított izr. templomba értünk. Itt a kar éneke és két pszalmus elmondása után **Reinitz** Sámuel rabbi a thóra előtt elmondta alkalmi imáját és a kar éneke után a szép ünnepi istentisztelet véget ért. Erdemes fölemlíteni, hogy bár egész délelőtt csak úgy ömlött az eső, a község mégis kitartott s lehet mondani, hogy minden templom zsufolóság tele volt ünneplő közönséggel. Az iskolákban a husvét szünet miatt csak később lesznek az ünnepek. *rl.*

A kis- és nagy-azari ev. ref. egyház nagy lelkesedéssel ünnepelte április 11-ét, mint az 1848-iki törvények szentesítésének 50 éves évfordulóját. Az ev. ref. templomban **Péter** Mihály lelkesz tartott hazafias szellemű alkalmi beszédet a következő alapigék nyomán: *A setétségben helyzetetett nép látta nagy világosságot a halálnak árnyékában és tartományában lévőeknek nagy világosság támadta. (Máté IV: 16)* Beszéde folyamán elmondotta az 1848. törvények létesítése előtt volt közállapotokat, e törvényekért folyó küzdelmet, rejzolta e törvényekből fakadó életet, végül imájában hálát mondott a elvett jökört, áldást kért a királyra, jövő fejlődésünkre; mely után a gyülekezet alkalmi éneket mondott. *rl.*

M.-Laborcz községben is lerótta a lakosság kegyeletét az apr. 11-iki nemzeti ünnep alkalmából. A község több házában nemzeti színű zászlók lengtek. A hívek, kiki a maga templomában, adtak hálát az egék urának, hogy megérniük engedte a nemzeti örömműnapját. Este pedig fényárban uszott az egész község, mert nem volt ház, amelynek ablakán ott nem ragyogott volna a gyertyák fénye.

A szocializmusról.*

Mottó: „Principiis obsta sero medicina paratur.”

A Bodrogköz monográfiájának olvasóit bizonyára érdekelné fogja, ha a Szaboles megyéből a Bodrog területére váratlanul ájtott agrárszocialista mozgalom okairól, keletkezéséről és lefolyásáról röviden tájékoztatni fogom.

Magyarország még rövid idő előtt mezőgazdaságilag igen boldog ország hírében állott; sajnos, ezen nézet többé fen nem tartható, mert az agrár-szocializmus szemünk láttára növekszik anélkül, hogy terjedésének áthághatatlan

* Első része a „Zemplén” f. évi 14. számában megjelent a „Szocializmus okai és ellenszerei” c. oikkelynek

gátat vetni lehetne s minden kétségen kívül elmondhatjuk, hogy a szocial-demokrácia a magyar mezőgazdaságba bevonult.

De ha ez, sajnos, bekövetkezett is, ki kell mindazonáltal emelnem, hogy a nálunk és Szabolesban nyilvánult mozgalom nem volt szocializmus s nem volt semmi összefüggésben a szocial-demokráciával, csak ennek színezetét vette magára, valóságban pedig kifosztásra, a fenálló társadalmi rend felforgatására s a paraszt uralom létesítésére irányult szövetkezet volt.

Hogy ily mozgalom és ily hirtelen miért ölthetett oly arányokat egy tartalma, mint terjedelmére nézve ez országban, annak okai megmagyarázhatók és sajnos, hogy azok éppen oly forrásból származtathatók le, melyből a közrend, köznyugalom és általános boldogság előidézése szükséges intézkedéseknek kellene fakadnia.

Eltekintve attól, hogy évtizedek óta a népet minden politikai párt saját céljaira s bizony legtöbbszor nem morális eszközökkel igyekszik kihasználni, legutóbb az egyházi politikai mozgalomak nem egy olyan közérzületet teremtettek-e, melynek szemlélése és tapasztalata még azokat is megdöbbentette, kik azt a törvények hozatala által, önkéntelenül bár, előidéztek? Politikai izü regale-bérletek, a politikai pártok közt a legutóbbi időkben kiélesített ellentéteknek a személyeskedésbe átvitt nyilvános, lapok utjáni taglalgatása; fegyelméletlen, sok helyütt párteólokra felhasznált közigazgatás, mely a *közjó* előmozdítását csak elvétve tartja szem előtt: mindmennyi okai és előzményei voltak azon talaj előkészítésének, melybe egy Várkonyi nevű üzér a „*Földmívelő*” című lapjával a mérgező magot villámgyorsan elültette s nyomban fel is burjánzott.

A fentebb vázolt okok miatt országszerte demoralizált népnek nem sok kell, hogy egy csapásra elveszítse hitét és bizalmát azok iránt, kik őt vezetik s minden tekintély iránti tiszteletét félretéve, nem hallgat már sem papja, sem tanítója, sem földesurára s ha hozzávesszük azt, hogy a jobb lapok is ma valósággal keresve munkálkodnak minden tekintély aláadására, elképzelhető, hogy még egyes előjárók részéről is tanusított passzív magatartás miként segít a baj tovább terjedésén s ezen közveszélyes irányzat megerősödésén.

Hiszen ha a felsőbb hatóságok is akkor, midőn a zendülés Szabolesban kitört, fáradságot vettek volna maguknak kikutatni, hogy miről van szó s midőn azt felismerték, csirájában igyekeznek elfojtani, nem terjedt volna a baj a Tiszán-innenre; de elkövétték a helyrehozhatatlan hibát s Tiszán-menti községeinkbe mihamar átkelt a mozgalom a folyón, amidőn már a megyei hatóságunk sem volt képes annak gátat vetni.

Karácsony előtt a Bodrogköz még nem tudta, nem ismerte, mi az a „*cucilista*”; de karácsonykor és új év előtt sűrűen érintkeztek a Tiszán mindkét partján lakó szabolesi és zempléni nép, rokonság, sógorság, komaság az átfagyott Tiszán könnyen érintkezhetett egymással s a szóbeli magyarázatokon felül a „*Földmívelő*” lap egyes példányainak átcsempészése s osztogatása s a vándor-apostolok izgatásai oly sebesen terjesztették a nyavalyát, hogy januárban Tiszamenti községeink már mind inofficialva és szervezkedve voltak.

A mozgalmat azonban bámulatra méltó eredménnyel a „*Földmívelő*” segítette elő legjobban.

E lapot esomagosan küldötték az egyes községekbe, minden családnak jutott 1-2 példány, éjjelenkénti összejövetelek alkalmával mohón olvasták, mert egy betűig elhitték tartalmát s a nép mintegy varázsütésre szaturálva lett a kommunisztikus és anarkikus eszmékkel; felvilágosítani lehetetlen volt őket s lapjaikat oly titokban tartották, hogy egy-egy példányra csak nagy nehezen lehetett szert tenni. Várkonyihoz még zárandok utra is keltek Budapestre, hogy az általa hirdetett felforgató eszméket kézzel foghatóbban megérthessék.

Közösen tett esküjökkel valósággal fanatizálva lettek s ennek hatása alatt a hatóság terrorizálására is vetemedtek, midőn bekísért társaik kibocsátását követelték és, sajnos, ez két esetben sikerült is nekik s azon hiedelem táplálására adott nekik alkalmat, hogy a felsőbb hatóság támogatta az ő felkelésüket; kapcsolatba hozták ezt a király akaratával s az egyházi politikával, mely annyira kiélesítette a felekezeti ellentéteket.

Apostoluk Várkonyi volt az azóta hirherdtté lett szerkesztő, gazdag budapesti háziur, aki mindenféle vállalatokból meggazdagodott; ő és cimborái igaz ügyesen rendezték terveiket, mert a népet lassan, de biztosan minden esélyre előkészítették; előre megjósolták nekik mindazon rendszabályokat, melyeket ellenük alkalmazni fognak és első sorban egy kiolthatatlan gyűlöletet szítottak bennük az urak ellen.

Az egész mozgalomból egy egységes programot nem lehetett kivenni, tulajdonképpen kommunisztikus és anarkikus principiumok vol-

tak főrugói, amelyek annak idején a lapokban is bővebben ismertette lettek, arra tehát nem tartom szükségesnek kiterjeszkedni.

Miután a Bodrogköz 50 községéből 10 község szervezkedett, hogy egyrészt a más járásokba való tovább terjedés megakadályoztassék s a mozgalom a Tisza és a Latorca folyókon kívül ne terjedjen, de hogy mindez nagyobb erkölcsi hatással eszközölthessék, katonai erőre és a esendőrség létszámának szaporítására volt szükség.

A Bodrogköz pacifikációja a belügyi és igazságügyi miniszterek ismeretes rendeleteivel, melyek annak idején a napi lapok által többé-kevésbé kiméletlenül elítéltek ment végbe.

Ezen rendeletek értelmében a községekhez felhívás lett kibocsátva, hogy hatósági engedély nélkül sem gyülekezni, sem pénzt gyűjteni, sem titkos szövetkezetbe lépni nem szabad, az ellene vétőket fenti 3. cimen elzárással és pénzbüntetéssel fogják sujtani; — a községbelieknek alkalom lett adva bizonyos határidőn belül a szocialista szövetkezésből kilépni, egy nyilatkozatot aláírni, melyben esküjüket semmisnek vallják, titkos szövetkezetbe nem tartoznak és a törvényes rendnek és jognak alávetik magukat; — a határidő leteltével az alispáni helyettes és a főszolgabíró minden községet együtt s egymásután meglátogattak, hogy meggyőződjenek, valjón a községbeliek a felhívásnak eleget tettek-e vagy sem.

Nagy szerenese volt ránk nézve az idő, hogy az árvízvédekezés esélyei nem estek össze a szocialis mozgalommal, hogy akkor száraz idő volt, mely a közlekedést megkönnyítette s az árvízveszedelmet észrevétlenül eltűntette. — Az árvizek lefolyása oly kedvező volt ez időben, hogy ha e hóban nem lettek volna nagyobb esőzések, a 3. szivattyutelep nem is dolgozott volna.

De ezen ragályos társadalmi betegség elleni védekezésünk mindazonáltal igen meg volt nehezítve; a kormány ugyan, bár később, de mindent elkövetett, hogy a komolyabb bajnak eleje vétessék, de sajnos, csak kevesen vannak az országban, akik párt és személyes érdektől eltekintve nézik a dolgokat és a kormányt még akkor is támadják, ha egyszer jól intézkedik.

Az összes ellenzéki pártjaink egy a házban, mint a sajtóban a kormányt folytonosan támadják, szidják és gyanusítják az említett rendeletek miatt.

Ha a rendeletek kissé erőszakosak is és esetleg más célokra is is kiaknázhatók, a szocialis mozgalom alatt nálunk határozottan beváltak, hogy nagyobb szerencsétlenséget elhárítsunk igazságos szigor alkalmazása mindig a legnagyobb humanitás. Sem nem észszerű, sem nem méltányos tehát ezen intézkedések ellen agitálni, mert ily agitációk csak az anarkikus mozgalom megszüntetése elé görditenek akadályokat. — Egy közös veszélyrel szemben minden pártnak össze kellene tartania, az összetartással egy jó köz célt mozditunk elő; de a kormány-lapok s a kormány-párt egy része is inkább a mozgalom mellett, mint ellene volt, erre enged legalább következtetni lapjainak magatartása és azon közöny és kicsinylés, melyet az egész mozgalommal szemben tanusítottak.

De maga a kormány is megnehezítette helyzetünket tulságba menő rendőri intézkedései által, Várkonyi nem volt szocialista, — a szocialdemokrata párt nem is vallja tagjának — hanem egy közönséges utonálló, kit egyszerűen be kellett volna zárítani s mint közönséges bűnöst megbüntetni. Ő maga is érezte ezt és megszökött; — a többi, valódi szocialistákat nem kellett volna oly tulságosan üldözni; üldözések és igazságtalanságok által szocialdemokrata pártot csinálunk volt, ahol egy még nincs s ha már van ilyen párt, azt csak nagyobb akció kifejtésére ösztönözzük.

Németországban az államügyész részéről eszközölt kiméletlen üldözések okozták azt annak idején, hogy Lassalle és Marx hívei párttá tömörültek és ezen párt a szocialista törvény behozatala által csak erősödött; a midőn a szoc. törvényt elejtették s a rendőri üldözések feledésbe mentek, szocialista párt felelmetességéből vesztett.

Foucher is azt szokta volt mondani közgeinek: „surtout pas trop de séle.”

Gróf Mailáth József.

Vármegyei ügyek.

Verseny tárgyalás. A Sáros-vármegyei kir. építészeti hivatal tudatja, hogy f. hó 25-én, d. e. 9 és fél órakor az eperjesi m. kir. állam-építészeti hivatalban zárt ajánlati versenytárgyalás lesz a bajori rk. templom helyreállítás ügyében. Költségvetés szerint a helyreállítás 624 ft 78 kr. erejéig engedélyeztetett.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatal

Folytatás a II. mellékleten.

nál (1898. ápr. 9-étől ápr. 16-áig) a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdetett: 2 egyén c. születési anyakönyvi bejegyzés volt: 14 esetben; d) elhalálozott: 12 egyén.

Hírek a nagyvilágból.

Háboru. A béke reménye, ugyszólván, elenyészett s nem lehetetlen, hogy mire e sorok napvilágot látnak, a szabad Államok és Spanyolország közt az első ellenséges lövés eldőrdül. Hogy a formászerű hadüzenet még meg nem történt, annak egyik oka, mert az amerikaiak még nem találták meg maguknak az alkalmas főhadvezért.

Zichy Jenő gróf Tiflisből (Transzkaukázsiából) táviratot intézett az országgy. Képviselőházhoz, jelentvén a messze idegenből, hogy a nemzettel ápr. 11-én szívből együtt ünnepejt.

Miklós, montenegrói fejedelem, az orosz cártól 30,000 db. ismétlőpuskát és 30 millió ahhoz való töltényt kapott ajándékba.

Hírek az országból.

Öfelsége a király, az országgyűlés újszintén a székes főváros hódolatának fogadása után, f. hó 12-én Budapestről Bécsbe utazott.

A hódoló felirat, melyet királyunk öfelségének ápr. hó 11-én Budavárban Szilágyi Dezso dr. az orsz. gyűlés képviselőházi elnöke nyújtott át rövid beszéd előrebocsátása után, így szól:

*Felséges császár és apostoli király!
Legkegyelmesebb Urunk!*

A nemzet újjászületésének félszázados emlékét ünnepeve, törvényben megörökített kegyelettel rójuk le hálánkat az iránt a korszak iránt, a mely Magyarországnak történeti egységét, nemzeti jellegét és államjogi önállóságát megfelelő intézményekkel biztosította.

Az átalakulás nem volt sem rögtönös, sem erőszakos. A nemzet legjobbjainak évtizedeken át tartó hazafias munkája érlelte meg azt a tudatot, hogy a hanyatló nemzeti életet a régi intézmények mellett felviráztatásra juttatni nem lehet, hanem helyökbé az új idők szellemének megfelelő alkotásokat kell ültetni.

Az intézmények emez ujjalkotását a Felséged királyi előde által szentesített 1848-ki törvények valósították meg.

A népképviselőre alapított törvényhozói hatalom osztályokra, fajokra és felekezetre való tekintet nélkül lépett életbe s ezzel kapcsolatosan alakult meg a végrehajtó hatalom gyakorlására hivatott felelős ministerium.

Erdély uniójával és kapcsolt részeinek az anyaországhoz való visszacsatolásával az ország területi épsége helyreállott. Az egyenlő jogképesség s közös teherviselés elvei alapján az előjogok megszüntetésével, a nemzet fiai minden osztályra és nemzetiségre való tekintet nélkül fogadtattak be az alkotmány sáncaiba; a nemzet erősebb és nagyobb lett.

Szabaddá tétett a sajtó, hogy a nemzet állami és társadalmi boldogulásának céljaira, az új intézményekkel kellően élhessen. A nemzet színei visszaállították ősi jogaikba!

Felséges Urunk! Az ezekben az intézményekben rejlő nemzeti erő nemcsak alkalmas válságok leküzdésére, de szellemében érintetlenül, a Felséged bölcs hozzájárulásával azóta létrehozott alkotásokban újra és újra megnyilatkozva, a nemzet boldog fennállásának s Felséged uralkodó háza dicsőségének pótolhatatlan biztosítékát nyújtja.

Nemzetünk, hála az örök Gondviselésnek és Felséged atyai bölcsességének, ma nem áll létét érintő válságok előtt. Gondolhatunk kegyeletünk lerovására is, mely immár az 1848-iki alkotásokat megünneplő törvényben kifejezést jutott. A midőn a félszázaddal ezelőtt lefolyt nagy napok közül egyet kiválasztottunk, ünneplésünk tárgyává nem tehetünk más napot, mint azt, a melyben az ige testté lőn, a melyen a fenkölt eszmék Felséged elődjének királyi szavára megszüntek csupán nemzeti óhajok lenni, de királyi szentesítéssel ellátva, mint az azokban egybeforrt nép és korona akarata átadva a való életnek, megkezdhetők s meg is kezdték általuk, örökerejű hatásukat!

Kegyeletünk e gyakorlásának fonalán fel kell ismernünk örök időkre azt a nagy tanulságot is, hogy a nemzet és a király boldogulását csak közös egyetértésük biztosítja.

A midőn e tudatban nemzetünk ama dicső korszakának és e korszak alkotóinak emlékét kegyelettel ünnepejtük, elfojthatatlanul tör ki keblünkben történeti hű ragasz-

kodásunk és hálánk érzete Felséged iránt, mint a ki a jogfolytonosság alapjára állott és a nemzettel teljes egyetértésben, törvényben jelölte meg fejlődésünknek útját. Haladásunknak ezen az útján jövőben sem vezethet bennünket más, mint alkotmányunkhoz való törhetetlen ragaszkodásunk s a bizalom és hűség Felséged személyéhez, trónjához és az uralkodó házhoz!

Ezek az érzések hatván át nemzetünket, mi, mint annak törvényes képviselője, ez alkalommal is, a minden hazafi szívében élő azt az óhajást tolmácsoljuk, hogy Felségedet s királyi családját nemzetünk boldogulására s dicsőségére a mindennek Ura hosszú, boldog élettel áldja meg! (Általános, élénk éljenzés.)

Kik egyébiránt mély tisztelettel vagyunk esászári és apostoli királyi Felségednek legalázatosabb szolgálói:

A király válasza, melyet az országgyűlés hódoló küldöttségének adott, kiapadhatatlan forrásává lett a nemzeti lelkesedésnek. A felséges ur kimondotta ugyanis, hogy a 48-as törvények képezik azt a szilárd alapot, amelynek Magyarország öröndetes fölviráztatását közzöni. Örömmel szentesítette az 1898. V. t. e.-et, mert annak megalkotását a hazafias kegyelet sugalta. Bizik a magyar nemzet hazafiságában és a magyar törvényhozás józan bölcsességében.

Havazás híre érkezett Iglóról. A Kárpátokat frisen esett hó borítja. A havazás zónája lenyúlt egész Szalánzig, ahol f. hó 14-én szintén havazott. Ez az oka a szokatlan hidegnek, mely pár nap óta nálunk is uralkodik.

Színház.

A Tiszay-pár és színtársulata egy év hozs-zára kiterjedt távollét után újra ellátogattak székes városunk falai közé. Örülünk a viszontlátásnak: a Tiszay-párnak, kedves jó ismerőseinknek, s velük együtt a társulat többi érdemes tagjának, kik bevezettek „az idők hajóján” Sátoralja-Ujhelybe. Találják olyannak a jelenben is, mint találták örömmel telinek a multakban: kedves helynek és a mi fő olyan kikötő-helynek, ahol kapós portéka és gazdag kelendőségnek örvend a „hajósnép” szellemi értéke. Valljon olyannak fogják-e találni? Kettőn áll a vásár, mondhatnók, háromon: a repertoáron is. Ebben a mi közönségünk, joga van hozzá, válogatós. És nemcsak azt nézi, hogy mit adnak, de nézi azt is: hogyan adják. Tiszay ezt jól tudja. Műsor-lisztáján opera, operet, népszínmű, dráma az összes válfajokkal, szerepel dus választékban. A kínálat meg van: ne maradjon el a kereslet sem. De van egy bökkenő. A társulat drámai szemlélyzete gyenge. Egy-kettő-három — azután egy pauza, két pauza — és az erők után következik a gyengeség. Ez öreg hiba, öreg! Ezen segíteni kell, de hamar! A társulat zenéi érték-skálája már gazdagabb s összependül. — Egyébként pedig a próbahétnek vége. Nem tűz-próbája volt ez a mi kedves jövevényeinknek, mint inkább vizpróbája. Az egész héten szakadó eső! De azért nem mosta el a jó közönség rokonszenvét, mely jó szezonnal biztatóan nyilatkozott meg.

Ugy is legyen: kívánjuk, hogy legyen jó szezon! A hét története ez:

Vasárnap, ápr. hó 10-én, bemutatkozó előadásul „A kék asszony” (La fatotte) operet, Tiszay igazgató gondos rendezése mellett és telt ház előtt. — A színházi zenének ez a méltán nagy hirre vergődött alkotása, a kék asszony, nálunk is meghódította az operetkedvelő közönséget. Különben az operet áriáin valami kellemesen borongó-dereggő tónusa ömlik el a kísértetiesnek, a sírból föl és sírba le járó szellemek suhogásának, szóval a Kék asszony idegberzegető miszticizmusának. — Tiszayt (De la Hoquette báró) Tiszayné (Teréz) amint kiléptek a világot ábrázoló deszkákra, zúgó tapsok igen lelkes óvációjában részesítette a közönség, aminek csak örülni tudunk, mert a ragaszkodás eme szép megnyilatkozásának következetesen szép s mindvégig kitartó folytatása is lesz — bizonyára. Különben játékkal is, szinte felesleges mondanom, kellemesen fölmelegítő és éltető hatást gyakoroltak ránk, mint a tavaszi napsugár. A „szent milli-milli gyertya” ária gyújtóan hatott a közönség tetszésének föllángolására. — Helyesi Janka (Joland) esinos jelenség, belépő remény-dalát igen szépen, behizelgően tudta énekelni. — Staud Margit (Mariolle) kis szerepében is figyelemre méltó volt. — Kozma (Mirasol) légyottjaiban le tudta győzni finom tapintattal a szilaj érzékiséget. Énekében kellemesen esendült tenorjának érce. — Sárközi (Piere) érzéssel tudja érvényesíteni baritonját, de le kell szoknia ajakának visszatetsző fölbiggyesztéséről. — A többiek kisebb szerepekörökben ügyesen forogtak. A színpadi „karok és rendek” mind-

annyian kedvelt hiveivé lettek a tetszés öfenséégének. Ugy vettük észre, hogy a karnagy, Huber, iskoláját fegyelem, szorgalom, tudás jellemzik: amikhez gratulálunk!

Hétfőn, ápr. 11-én, a nemzeti ünnep alkal-mából diszelőadás. — Illendő is volt, már csak azért is, mert a magyar nemzeti színészetnek különös oka van arra, hogy az 1848. XXXI. t. e. királyi szentesítésének szívből örüljön. Hiszen az idézett törvények 2. §-a is, mely így szól: „A színművek előadására nézve eddig a könyvvizsgálók által gyakorolt vizsgálat eltöröltek” szabadságjogi vívmány talán, vagy mi? s egy ünnepi diszelőadásra a színházban minden körülmények közt méltó és érdemes! — A diszelőadás nyitányul a Rákóczi-indulót zendítette rá a színházi zenekar, miközben lassan, méltóságosan fölemelkedett a függöny. Nemzetiszíni piederstálon Hunnia állott, büszke fonséggel, balját az ország nagy címerére nyugasztva, jobbával a királynak eserkoszoru övezte képére mutatva, körötte imponáló számban, mély megilletődéssel, a társulat összes szemlélyzete, Huber karnagy igen lelkes dirigálása mellett, a nemzeti Himnusz énekelte. Most a szingazdag allegorikus képen bengáli fény áradott széjjel és a kar igen hatásos tónusban deklamálta háromszor: *Eljen a király!* mi a hallgatóságot élénk éljenzésre buzdította. — Az élőképét Tóth Kálmánnak „A király házasodik” e. történeti vigjátéka követte pompás előadásban. Nagy Lajos királyt Palágyi ábrázolta, imponáló fonséggel. Hazafias enuciációt (pl. hogy a király boldogsága: ha népét szereti s népétől szeretetik) lelkesen tapsolták. — Gazdi Aranka (Fiori heregnő) a megtesestül elegancia; teljes mértékben fölköltötte maga iránt a tisztelő rokonszenvet. — Nagy Vilma (anyakirálynő) régi jó ismerősünk, ma indisponálva volt. — Annál szerepére termettebb Mátrai Kálmán (kis kopjai, nagy kopjai Kopjay Imre) mintha ereiben nem is vér, de az elevenesöt helyettesítő piros borsesz pezsgett volna, olyan sebbel-lobbal könnyűvérvüsködött; — úgy ő, mint az alszenteskedés szemforgató lovagjai: Sarlay Kornél (Magnificus Balbó) és Szepessi (Doctissimus Quido) jészuita-páterek, kacagtató figurákat mutattak be. — Várhidi Rózsika (Bamila) törül metszett bosnyák szépség, nemzeti markáns vonásokkal, kár, hogy nemzeti tünde öltözékét otthon fejejtette, mint atyja Kapossy bosnyák bán is, aki magyar főuraságotól levett diszruhában hódolt a királynak. — A rendezőt, azért, hogy a király mellszobrának igen hatásos jelenetét szobor nem léteben büvész hókusz-pókuszszal engedte helyettesíteni, figyelmetlennek kell neveznünk. — A diszelőadásról egyébként a hazafias érzés emelkedettségével, a király-szeretet leglelkesebb manifesztációjának érdemével távozott a közönség. Ugy hiszem: Tiszay igazgatónak is azt, hogy ez alkalommal a hazafiságot fölibe helyezte az üzleti érdeknek s ünnepi diszelőadást tartott: a XXXI. t. e. értelmi szerzői, a mennyei triumvirek (Bajza, Kölessey, Vörösmathy) érdemül jegyezték föl a „sic itur ad astra” könyvében.

Kedden ápr. hó 12-én, Niobe, a síró kőszobor, bohózat, gyérszámú közönség előtt, mely azonban annál nagyszerűbben, az öfneledtségnek szinte hahotázó kedvével mulatott. A főszereplők Gazdi Aranka (Niobe szobor) és Mátrai Kálmán (Dunn Péter, az ált. biztosító társaság igazgatója) amaz az ó-kori világnézet, emez a legmodernebb világfelfogás megszemélyesítője, a kiáltó ellentétek egymás mellett, egymás irányában, szellemi kölcsönhatásukban, a tragikum és a komikum ütközésében, a humor legragyogóbb szappanbuborékait röpitették széjjel, rövid pár óra alatt kacagtató szangvinizmussá formálván át a legéletuntabb melankolizmust is. Gazdi Aranka ma „nomen et omen” volt: aranyos egy tündéri jelenség, akár márvány-szerű nemes plasztikáját, akár művészi öntudattal interpretált jambusait vettük testi és szellemi szemügyre. Nem jósolunk, csak konstatálunk jeleket, hogy a kedves diva, Gazdi Aranka, a magyar tragikák olimposzi magaslatára vágatva fog fölérni. Apolló és Artemisz segélljék! — Mátrai, leszámítva a szükölés jelenetét (mikor látja, hogy Niobe szobra megelevenedik) szintén remekelt. Előismerés illeti Nagy Vilmát is (Griffin Helén) aki ma tipikus harpia-alak volt. — Várhidi Rózsika (Griffin Hetty) baba-szerepében tulmolett. Nem lehetne-e váltogatni Mikey Rózsikával? — Palágyi (Griffin Kornél) nyugodt, temperamentumával sokat ígérő tényező ma is. — Az előadás teljes egészében pompás lendületű, mint a karikacsapás. Taps rengeteg, kihívás minden esattanós jelenet végén, a hegyibe élénk éljenzés is. Niobe, kedves darab, a viszontlátásra! Akkor, remélem, ott lesznek az ujhelyi biciklis-ták is, (lehetnek vagy fél százan!) hiszen vas-paripájuk ó-kori prototíponját, az yxion-t, Niobe támasztja föl halottaiból az emlékezet temetőjében számukra!

Szardán, ápr. 13-án, *A bányamester*, operet, fogyatékos számu nézőség előtt, amit egyrészt a darab nagyon ösmeretes voltának, másrészt a zuhogó esőnek kell tudni. — *Nellynek*, a kedves, fürgé csipkeverő leánynak szerepét *Staud Margit* k. a., a társulatnak egyik szép reményekre jogosító tagja adta. Ugy tudjuk, hogy a szeretetreméltó kisasszonynak ez volt az első nagyobb debüt-je, s ennek dacára, kivált az ének-részekben, üde, kellemesen esendülő hangjával kivívta az „egri” nevet. — *Fichtenan* grófkisasszonyt *Hevesi* Janka személyesítette, akinek lágyan hangzó éneke, főképp pedig „medsa voce” pianója andalító volt. Játékában bizonyos morososságról (pl. hogy akkor is nevet, mikor csak mosolyognia kellene) idővel le fog szokni. — *Tiszay* (Zwack bányaigazgató), kivált „beszéd-jelenet”-ében a pukkanásig kacagtatott. — *Kozma* Istvánt (Roderik hg.) rekedtsége a felső g-vel ma hadilábra állította. — *Mátrai* (Tsida raktáros) mellette *Sarlay* K. (Dusel írnök), de meg akit első helyen kellett volna említenünk, *Nagy* Vilma (Elfrida), pompásan mulattató figurák voltak. — *Sárközi* Lajos (bányamester) ma nem disztónált s kivált a II. felvonásban („Barminő legyen a kedvesed” bekezdésű dalával) zajos tetszést aratott érzéssel teli baritonja. — A kar, ének- s zenekar, *Huber* kitűnően fegyvelmeztetett dirigálása mellett, főséges konzónanciában végezte lélek-elringató munkáját a zenei gyönyörűség bőleső-jével. Az operetnek szép áriái teljes sikerrel jutottak érvényre.

Csütörtökön, ápr. 14-én *Trilby*. *Georges* du Maurier nagy híri színműve. *Gazdi* Aranka (Trilby) szép közönséget vonzott. A páholysok mind elfoglalva és tömve. Varázslatos erővel hatott a kedves ifju művészre a helyi „Quartier Latin”-ra is, mely szintén sűrű sorokban állította ki képviselőit a nézőtér földszintjére. *Gazdi* Aranka ma is újabb bizonyítékokat szolgáltatott arról, hogy értelmesen gondolkodó fő s hogy érzelmesen eszmélkedő kedély. Mint hipnotizált „médiüm” minden hatásvadászat nélkül, mintegy erő és akarat nélkül való eszköze a pszichológia és a biológia igézetes szuggesztíójának, de azért még sem tedd-ide, tedd-oda Trilby-alak; halovány, szinte halott sápadt arcán ott derengett elementáris fönsséggel az emberi ráhatásokon diadalmaskodó érzelmek, az istenadta szerelem glóriája. Láttunk Trilbyket „fent és lent” valóságos hősnőt a dramatomániának, de a *Gazdi* Aranka Trilbijé valami különös, egyszerű, diszkrét, kedves; egyéniségével a nézőt a legteljesebb rokonszenvre hipnotizáló. És az ő Trilbijének ez a bővülő hatás a nézővel szemben, öröme ismerjék el, hogy a művészet hatása, amit zajos tapsokkal nyugtatott műértő színházi közönségünk. — A sátánzsellemei eselszövőt, Svengalit, azt a esunya nagy pókot, aki az ártatlan legyeceket, Trilbyt, hálójába keríti, *Tiszay* adta — a buffo — bűmulatos ön-szuggesztíóval győzve le nemcsak a legyeceket, de saját dévaj szenvedelmét is. — Sajnos, hogy a többi szereplő mind lemaradt s játékaival alig-alig bírt följebb emelkedni a türethőség színvonalán. Miért: az okokat nem firtatom; inkább a rendezőt hibáztatom, hogy oly gyenge előkészület mellett és jóhiszemű vizsgálódás után rámondotta a darabra: *mehe!* A darab indult büszke mozdulattal; hanem úgy járt, mint a léghajó, melynek eresztékei megtárgultak: a gömb emelkedett, a kosár visszahanyatlott! És még egyet: „Trilby”-t, a meztlábos Trilbyt, olyan didergő hidegben, mint volt ápr. 14-én, műsorra kitűzni istenkisérését!

Pénteken, ápr. 15-én, népelőadásul, leszállított helyárrakkal, zsufolásig tett házat hozott össze „A gyimesi vadvirág” *Géczy* István híres népszínműve. — Az előadás egyike volt a legjobbaknak. *Staud* Margit (Magdolna) nemcsak jeles népszínműnekesnek mutatta be magát, de ügyes alakító is. — *Hevesi* Janka Máriát személyesítette. Dalaival feledtetni tudta játéka-nak hibáit. — *Kozma* (Gyurka) excellált dalaival, a fülig szerelmezt meg élethűen ábrázolta, kapott is tapsokat. — Nem úgy *Palágyi* (Imre); ha valakinek nincs hangja a szenvedély kitorrése-éhez: van más hatásos forma és mód, folyamodjék azokhoz. — *Tiszay* (Csuraharangozó) ma is pártatlan alakítás. Azt hiszem az egész országban pártját ritkítja az ő csura-pofalógiája. El is árasztotta a közönség tapssal úgy, hogy percekig kellett várnia, míg tovább „ippeg”-hetett. — *Mátrai* is dus aratást végzett ma az előismerés babérmezején. Igazán méltó „kis esze” volt apjának. — *Nagy* Vilma (Julis asszony) kifogástalan intrika. — A többiek, *Sarlay* (Bígyó), *Kapossy* (Prezsner), *Szepessi* (Balánka), ugy-szintén *Török* (ügyes vőfély-személy) mindnyá-jan méltók céltudatos játékaikért a főlemlítésre. — *Sarlayné* (Csuráné) neki még nehéz szerepét sok igyekezzettel iparkodott könnyebbé tenni.

Szombaton, ápr. 16-án „A varázsgyűrű” operet. Erről, mint a többiről is, jövő számunkban.

Színházi heti műsor: Ma, ápr. hó 17-én, *A varázsgyűrű*, Planquette operetje, másodsor,

— holnap hétfőn leszállított helyárrakkal: *Ne-bántsvirág* operet, — ápr. 19-én itt először: *A kikapós patikárus* legújabb vigjáték, — ápr. 20-án, általános közkívánatra, *A kékasszony* Var-ney remek operetje, — ápr. 21-én itt először: *Fölt, amely tisztit*, Echeharay világhírű színműve, — ápr. 22-én leszállított helyárrakkal: *Vigécek*, Kövesi énekes bohózata, — ápr. 23-án *Paraszt becsület*, Mascagni világhírű operája és *Susanne* Thurri kitűnő színműve.

Különfélék.

— **A király adományai.** Ófelsége, kabinet-irodája útján és főispánunk közbenjárásával, Ferencsik András ladoméri és Goldberger János kladzani lelkészeknek 20—20 ftnyi, — továbbá Jaczkovics Mihály ladmóczy, Burik János olsin-kői tanítóknak 15—15 ftnyi, — végre özv. Desz-tanik Jánosné szécsoplyánkai lakosnak 10 ftnyi legkegyesebb adományt küldött.

— **Képviselőink a delegációban.** *Andrássy* Tivadar gr. v. b. t. tanácsost, a terebesi kerület országgy. népszerű képviselőjét, továbbá *Dókus* Ernő es. és kir. kamarást, a s.-a.-ujhelyi kerület o. gy. közszeretű képviselőjét, a képviselőház az országos delegációba rendes tagokká újra beválasztotta.

— **Új kamarás.** *Zichy* Jakab gr., orsz. képviselő, vármegyénkben a Hegyalján szőlő-nagybirtokos, kamarási méltóságra emeltetett.

— **Kitüntetés.** A király *Chyzer* Kornél dr. belügyministeri tanácsosnak, a közegészség-ügyi osztály vezetőjének, a közegészség-nagytudományú és közszeretű főorvosának, a közegészségügy terén kifejtett sikeres működése elismerése gyanánt, a *Lipót-rend lovag-kereszt-jét* adományozta.

— **Elöléptetések.** *Pfeiffer* Gyula m. kir. áll. vasuti főmérnök t. barátunk a III. fizetési osztály első osztályába előlépett. Gratulálunk! — *Hajós* Kálmán az „Első magy. ált. bizt. társaság” miskolci főügynökségének titkárát, a társ. igazgatósága vezértitkárrá léptette elő. Működése helyéül továbbra is Miskolcra hagyta meg. A kiváló szakértelemről és előzékeny modoráról körünkben is előnyösen ismert társ. vezértitkár előléptetéséhez mi is szívesen gratulálunk!

— **Kinevezések.** *Petz* Vilmos m. kir. áll. v. mérnök, t. barátunk főmérnökké nevezetett ki. — *Eperjessy* Ferenc, ujhelyi törvényszéki jegyző, a nagyváradai törvényszékhez albiróvá nevezetett ki. Fogadják szerencsekívánatunkat!

— **Gyula-napja.** Városunk társas életében, a jóbarátok s ösmerősök szerető és tisztelő köreiben, élénk mozgalom volt észlelhető f. hó 12-én, Gyula-napján, az egész délelőtt. *Dókus* Gyula vm. főjegyző, *Görgey* Gyula kir. j. bíró, *Képes* Gyula kir. törv.-széki bíró, *Pfeiffer* Gyula kir. főmérnök, *Pékáry* Gyula ny. árvasz ülnök, *Ehler* Gyula a „Zemplén” tulajdonosa, *Rosznáky* Gyula m. kir. posta- és táviróhiatalfő, *Szeghy* Gyula kp. tkpt. elnök, id. *Meczner* Gyula nagybirtokos, ifj. *Meczner* Gyula vm.-i aljegyző, *Lakatos* Gyula p. ü. ig. számvizsgáló, *Widder* Gyula gyógyszerész, *Vágó* Gyula igazgató-tanító és a többi Gyula, kiknek száma légio, voltak irányadói a jövő-menő sok-sok gratulánsnak. — „Intra octavam” jelentjük be nekik mi is legjobb kívánatainkat!

— **Elöléptetések.** A húsvéti ünnepek a postahivatali személyzet számára is meghozták a piros tojásokat, amennyiben *Rosznáky* Gyula hivatalfő és *Kasztner* János főtiszt a kilence-dik fizetési osztály második fokozatába, — továbbá *Kiss* János a tizedik fizetési osztály első, — ifj. *Rimay* Lehel pedig ugyanennek fizetésosztálynak a harmadik fokozatába lettek előléptetve. Szívesen jelezzük ezt örömhírt, mert megvagyunk győ-ződve, hogy a posta- és táviróhivatali személy-zet öröme egyszermind a nagyközönség öröme. Igen öröme a nagyközönségnek is, és pedig azért, mert megjutalmazva látja azokat a fáradsa-tatlan munkásokat, kik a közszolgálat érdeké-ben állandóan, de különösebben a közelmúltban lezajlott szocialista-zavargások ideje alatt, éjjeli nyugalmakat is feláldozva, oly emberierőt meghaladó munkát végeztek, amiért őket egyenként és összesen a legnagyobb elismerés illeti meg. — Elismerést érdemel tovább az a jó, monhat-juk kitűnő testületi szellem, példás rend, katonás pontosság és e mellett a közönséggel szemben mindenkor tanusított nyájas, szolgálatkész figyelem, mely e ritka derék személyzet mindegyiké-nek, mondhatni, hogy a vérbe ment át. E hi-vatalnál a hagyományos postamesteri gorombáskodás már csak a múlt „szálló igéi” közé tartozik. De nem is lehet ott másféle szellem, ahol a hivatalfő oly kitűnő egyéni tulajdonokkal ékeskedik mint *Rosznáky* Gyula t. barátunk (O benne a tisztviselői kar nem a parancsoló zsarnokot, hanem az egyenlők között az elsőt, a jóakaratu barátot és atyát szereti és tiszteli. — Ez az egyéni jellemvonás az a varázserő, amivel ő az alárendelt személyzetten akaratlanul is

uralkodik, s innen van az, hogy a vezetésére bizott hivatalban a kötelességmulasztás ismeretlen fogalom, sőt a legfárasztóbb munka is csak fél teher. Ezért gratulálunk mi öneki és derek munkatársainak a jól megérdemelt előlép-tetéshez, s egyszermind öszintén kívánjuk, hogy a még előléptetésre várakozóknak is mielőbb hozza meg a posta a méltó elismerést!

— **Eljegyzések.** *Pally* József, az ujhelyi takarékpénztár tisztviselője, ma tartja eljegyzésünnepét *Halperth* Etelka kisasszonnyal, okl. tanítónővel, özv. *Deesényi* Józsefné szép és kedves unokájával. — *Kötte* István tanító-képző tanár Sárospatakon, eljegyezte Szakácsy László sárospataki tekintélyes polgárnak kedves és művelt leányát, *Anna* kisasszonyt. Gratulálunk! — *Waldapfel* Herman vágbesztercei szeszgyáros f. hó 10-én váltott jegyet *Tiefenthal* József Esztergom város köztisztviselője áll. polgárának kedves és szeretetreméltó leányával *Szidónia*.

— **Halálozás.** Teljes részvétellel vettük és adjuk a gyászos hírt, hogy *Szilvássy* Jánosné dr.-né, szül. *Schweickhardt-Weiskirch* Ottilia báróné, Gy.-Borszéken, életének 54-ik, boldog házasságának 22-ik évében, rövid szenvedés után hirtelen elhunyt. *Szilvássy* János dr. fűrődorvos, földünk, feledhetetlen nejét gyászolja az elhunyt-ban. Béke és áldás lengjen porai felett!

— **Képviselőválasztás Nagy-Mihály-ban.** Az „Ü. Kzl.”-ből olvassuk, hogy a nagy-mihályi választókerületben már a jövő hó folyamán új képviselőválasztás lesz (?) Ugyanis a jelenlegi képviselő, *Vay* Ernő gróf, már hosszabb idő óta súlyos beteg és azért elhatározta, hogy képviselői mandátumáról lemond. Öszintén rész-vétellel olvastuk a szomorú hírt, amú is inkább, mert *Vay* gróf még nem régen vármegyénknek központi tisztviselője, kivívta magának a köz-szeretetet, aminek is, hogy betegségéből mielőbb felépülve, még sokáig örvendhessen, öszintén kívánjuk.

— **Ugyvédei iroda áthelyezés.** *Erenyi* Manó dr., s.-a.-ujhelyi ügyvéd ügyvédei irodáját f. hó 4-étől a polgári bank (Kazinczy-utca) há-zának emeleti helyiségébe helyezte át.

— **Kirándulás Kassára.** Az ujhelyi fő-gimnázium felsőbb osztályának tanulói, értesü-lésünk szerint, a jövő hét valamelyik napján, a szabadságharcbeli ereklyekiállítás megtekint-tésére, tanáraik vezetésé mellett, Kassára utaznak.

— **Müller Dávid** a híres sportférfi, aki a sport különféle ágaiban 131 első és második díjat nyert, a Diána kerékpár- és Sport-egyesület elnöke, a Hunnia megyei bicikli club és a Magyar testgyakorlók köre és a Nemzeti tornaegye-sület alapító tagja e hó 23-án este városunkba érkezik és a „Vadászkürt” szállón száll meg, ahol világhírű kerékpárjából fog néhányat vá-rosonk érdeklődő sportközönségének bemutatni. Ajánljuk e kitűnő alkalmat azon t. olvasóink-nak figyelmébe, akik kerékpárt óhajtanak vásá-rolni.

— **Vizáradás.** A *Latoreza*, *Laborcz* és *Ung* folyók a napok óta szüntelenül tartó eső-zéstől medreikből kiesapván, Imreg községtől kezdve a réteket és legelőket nagy magasság-ban és beláthatatlan messzeségben elborították.

— **Megrendítő eset.** F. hó 8-án délután fél 3 óra körül a szeremesi cukorgyári mezei vasuton, mely Legyes-Bényén visz keresztül a Gilip-tanya felé, répaszelettel megrakva men-tek a lórék a tanya felé, hol is az ugynevezett Hatházon egy 3—4 éves forma gyermek, hallva a kocsik zörgését, egyik kapuból át akart menni a szomszéd udvaron játszó gyermekekhez, de oly szerencsétlenül, hogy az úttesten felhal-mozott kórák és a vasuti kocsik közé rekedt, és így feje a szó legborzasztóbb értelmében szét-morzsolatott. A vizsgálatot a hatóság azonnal megindította.

— **Cimbalmozni vágyók** párfogatát kéri egy szakképzett karmester, kinél kezdők az *Allaga*-féle cimbalom-iskola módszere szerint e közkedvelt vált hangszer *kottából* való ját-szását, olesó díjzabás mellett, alaposan és köny-nyen elsajátíthatják. Kik e hangszeren már szá-badon játszanak, a kottából való gyakorlatot gyorsabban elsajátíthatják. — Cim a kiadóhi-vatalban.

— **A gyermekbetegségek keletke-zéseinek** meggátolhatása abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejtő szervezettel bírjon, mely a baj esiráját fejlelni nem engedi. Különféle ezt célzó gyógy-szerkészítmények vannak forgalomban, de ál-talánosán tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várakozásnak min-den tekintetben megfelel, s e szer a csukmáj-olaj. A gyermekek a közönséges csukmájolaj bevételetől undorodnak, s ezért nagyon hézag-póló a *Zoltán-féle* csukmájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnőttek szívesen veszik be: *Főraktár: Widder Gyula, Kincsesy Péter és Cs. Buday Akos* gyógyszerárakba u. S.-A.-Ujhely.

levelez
5 óra
jégeső
öregek
galam
a mog
a fölé
A gyú
kárt o
megh
legna

kar
lai im
Sándó
Gyula
este p
táncm

3500
Furm
Cim a

játék
zetés
olvaso

RAZ. Z

keté,
métel
Priv
lamín
ford
udva

— M

lyóirat
hez o
Abban
került
kiváló
vát ad
vészet
értéke
mellé
sokszó
meste
május
remek
talom
egysze
kit me
fényes
irata t
a kiad
előfize

dezett
rún n
kozat
győző
megó
tött e
nyom
nak,
megte
az ok
nyozó
állítá

külön
gyáló
borás
metz
metz
a gy
könn
tanít
Mele
hogy
szám
után
küld

teit
szán
érté
talm
szár
tizet
mun
közli
Lajo
tartó
a „
rend
Béla
Kön
haso
péd
Á. é
F. é
ujh

óta
lom
kái
vál
reg
Vác
Mik
tán
rón
me
To

— **Nagy jégeső.** B-Szerdahelyről írja levelezőnk, hogy oda apr. hó 11-én d. u. 4 és 5 óra között a dühöngő orkán olyan borzasztó jégesőt sodort, aminőre ilyen időtájban a legöregebb emberek sem emlékeznek. Kezdetben galambtojás nagyságu jégek hulltak alá, később a mogyorónagyságu jégszemek záporoként estek. A földet bokáig érő magasságban borította a jég. A gyümölcsfák virágszeme semmivé lett. Nagy kárt okozott a nagyobb szőlőkben homlítás alá meghagyott vesszőkben is, a jég, minthogy azok legnagyobb része hasznavehetetlenné vált.

A sárospataki főiskolai ifjusági énekkar — mujus hó 1-én d. u. 1/25 órakor a főiskolai imateremben, Mester Istvánné urnó, Meczner Sándor dr., Zsindely István dr. és Harsányi Gyula urak közreműködésével hangversenyt — este pedig 1/29-től a város háza összes termeiben tánmulatságot rendez.

— **Helyben** kitűnő válogatott első rendű 3500 gyökeres Ripária Portális, néhány száz Furmint és finom Muscatel ojtóvessző van eladó. Cím a kiadóhivatalnál.

— **A magyar kir. szab. osztályországi játék** igazgatósága lapunk mai számában közlésezi a II. sorsjáték tervezetét, melyre tisztelt olvasóink figyelmét felhívjuk.

— **Időjósolat, április 17-ére.** Enyhe. Száraz. Zivatarok.

Selyem-damaszt 75 krtól 14 ltr 65 krig méterenként, — valamint fekete, fehér színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 ltr 65 krig méterenként, — a legdivatosabb szövés szín és mintázatban. **Privat-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig postafordultával küldünk, Henneberg G.** (cs és kir. udvar szállító) **selyemgyárai Zürichben.**

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. — 5.

Irodalom.

Uj idők. Egyetlenegy magyar szépirodalmi képes folyóirat sem találta meg az utat a magyar közönség szívéhez oly helyesen, amint Herceg Ferenc lapja, az Uj idők. Abban rejlik e nagy hatású titka, hogy a szerkesztőnek sikerült az egész magyar irodalmi és művészvilág minden kiválóságát lapja közé csoportosítani s így mindig legjavát adhatja benne annak, amit a magyar irodalom és művészet termel. Az Uj idők, azonfelül, évenként kedves és értékes meglepetést készít elő olvasóinak, diszes külön mellékleteket és a mai reprodukció legújabb találmány sokszorosítás-módjával készített műmellékleteket ad híres mesterek legjobb művei nyomán. Így nagy heliogravúrban május hó elején ingyen küldi minden előfizetőnek Munkácsy remek festményét a „Tépesésinalók”-at. A pompás nagy jutalom kép legművészebb emléke a szabadságharcnak. Egy egyszerű betekintés az Uj idők valamely füzetébe mindenkit meggyőz arról, hogy a Herceg Ferenc lapja csakugyan fényesen megállja helyét a külföld bármely képes folyóirata mellett. Ilyen mutatványszámot kérségre ingyen küld a kiadóhivatal. (Budapest, Andrassy-ut. 10. sz.) Az Uj idők előfizetése negyedévre 2 ft.

— **Az 1848—49 szabadságharc emlékeiből Kassán rendezett ereklyekiallítás tájékoztató kimutatása,** mely sürűn nyomtatva 1—32 oldalra terjed, van előtűnt. E tájékoztató kimutatás futólagos áttekintés mellett is meggyőző bizonyítéka annak, hogy a hazafias kegyeletből megőrzött, s ez alkalomból a közel és távolból egybegyűjtött ereklyék, egykoru képek, okmányok, kéziratok és nyomtatványok gazdag tárházát képezi az „Ereklyekiallítás”-nak, mely várakozáson felül sikerült és valóban méltó a megtekintésre. A katalógus, melynek ára 20 kr, már annál az oknál fogva is célszerű, hogy mindenki előre tanulmányozhassa abból az 1255 rendbeli kiállítás ereklyéit. A kiállítás még a jövő héten megtekinthető.

Megjelent „A szülő helyes metszése” c. alatt hazánk különféle vidékeire alkalmas szőlőmetszési módokat tárgyaló segédkönyv v. lrt. Maurer János, ismert hírnevű borász. A könyv az általános tudnivalókon és a szőlőmetszés mestersége című részleteken kívül tizekét metszésmodot írja le és rajzban is bemutatja. E könyv a gyakorlatból van merítve és a mai tudomány alapján könnyű magyarsággal népszerűen van írva, úgy hogy tanításai a gyakorlatban könnyen lesznek érvényesíthetők. Melegen ajánljuk e kis művet tisztelt olvasóinknak, tudva, hogy a szülő helyesen metszve nagyobb termést biztosít számunkra. Az ára 1 forint s a pénz előleges megküldése után szerző Maurer János (Kassa, Maurer-udvar) bérmentve küldi azt.

A „Magyar Könyvtár”-ból, melynek sárgaszínű füzetait az egész országban ismerik és kedvelik, ismét öt szám jelent meg. Ezek is, mint az eddigiek, érdekesek és értékesek. A 33. sz. Bourget három kitűnő elbeszélést tartalmazza, a fordítás Hevesi Sándor tollát dicséri. A 34. számban, Szaboleska Mihálynak, válogatott verseit adja tizenöt krajcárért. A 35. sz. Turgenyev egyik leghíresebb munkáját „Az ötödik kerék” című megragadó novelláját közli Sz. Nográ Janka fordításában. A 36. sz. Kossuth Lajos 1848. június 11-én a haderő megajánlása ügyében tartott öríasi hatásvu beszédét hozza Végre a 37. számban a „Csilagos Esték” címmel *Flammarion* Camill néhány rendkívül érdekes astronomiai cikkét fordította le Tóth Béla. Valóban ez az öt füzet újra bizonyítja, hogy a „Magyar Könyvtár” minden magyar házból ki fogja szorítani a hasonló német vállalatokat, melyek még ma is százezernyi példányzámban keringnek Magyarországon. Egy-egy füzet ára 15 Kr. kapható a kiadócégnél Lampel Robert (Wodianer F. és fia) Budapest, Andrassy-ut. 21.) és Lövy Adolf s. a. ujhelyi könyvkereskedéseiben.

Az „Olesó Könyvtár” új sorozata. Közel két évtized óta szolgálja immár e kitűnő vállalat a magyar irodalom érdekeit, jeles hazai és idegen nemzetbeli írók munkáinak olesó kiadásával. Gyula Pál avatott keze kitűnően válogatta meg a legújabb számokat is. George Elliot híres válogatása a Vizi malommal (1041—1052. szám), melyet regényével a Vizi malommal (1041—1052. szám), melyet Vázy János ültetett át, kezdődik az új sorozat. — Jósika Miklós gyönyörű novellája, Bornemissza Anna (10. 3) méltán sorakozik melléje. — Tacitus Agricola élete (1054) a római történetírás mesterének egyik ragyogó esszéje, melynek Csiki Kálmán avatott tolmácsa — Lazarillo de Tormes élete (1055—56) Erdékesség dolgában a világró-

dalom kevés alkotása vetekedhetik e munkával. — Raskai Gáspár Egy szép história a vitéz Franciskorul és az ő feleségéről (1057) méltó arra, hogy az irodalomtörténeti oktatás segédkönyvül válassza és hogy a nagy közönség is megismerkedjék vele. — Almási Tihamér egyik népszerű színműve Cigány Panna tölti be a 1058—59. számot, míg a következő — Fazekas Mihály naiv szépségével soha el nem évülő kis époszát a Ludas Matyit közli új lenyomatban. Végül berekeszt az új sorozatot, Kemény Zsigmond Két boldog című beszéle (1061—62. sz.) a nagy regényíró kisebb munkái közül kétségtelenül a legszebb. Az Olesó Könyvtár új sorozatának egy-egy száma 19 kr. A Franklin-Társulat nyomdája e kis köteteket is finom ízléssel állította ki.

TANÜGY.

A Zemplén vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: Schneider Jakab, —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A. Ujhelybe küldendők.

A mi rovatunk.

Tanító-emberek között fölsőlegesnek tartottam részleges programot adni rovatunk és annak céljáról; de 3 havi tapasztalat arra a meggyőződésre vezet, hogy sokan a kartársak közül, vagy tudomást nem vesznek róla, vagy félreértik annak intencióját.

A központi választmányt, midőn a „Zemplén”-nel egyezsége lépett és nem külön megjelenő lap mellett foglalt állást, igen helyesen azon magasabb szempont vezette, hogy mi, kik folyton a társadalomra vagyunk utalva és csekély befolyásunkat arra növelni föfeladatunk egyike, ne váljunk külön attól, sőt keressük minél több térben és időben az érintkezés kapcsát; ezért lett a mi rovatunk a „Zemplén” egyik kiegészítő része. Ennyi a rovat keletkezésére, feleletül azoknak, kik egy külön kiadandó lapot óhajtanának, persze eltekintve attól, hogy ennyi előfizetési pénzből még csak havonként egyszer megjelenő közlönyt sem lehetne előteremteni.

De most térjünk át annak tartalmára és a kartársaknál észlelt munkakedvre:

Mint az egyesület hivatalos közlönye, beszámol az egyesületi élet minden mozzanatáról és így számot ad önmagunknak és a nagyközönségnek tevékenységünkről; továbbá figyelemmel kíséri a tanügyi politika azon részét, mely iskola, tanító és társadalom közt állandó összhangot céloz létesíteni, hogy a két előbbinek anyagi és erkölcsi nivója mindinkább emelkedjék. Végül és főképpen önképző és önművelődési esarnok akar lenni, hová belépni minden tanítónak nemcsak joga, de önmaga és állása iránti tekintetből kötelessége is. Ezzel teremtünk aztán oly gyülekezési helyet, hova úgy az alsó, mint a felső kör tanítói fuvar és napi díj nélkül is részt vehetnek anélkül, hogy iskolamulasztást követnének el. E gyűlésen aztán csak tollak állnának egymással szemben és így minden személyeskedés cleve ki van zárva; megmondatlanul kiejtett szó nem kerül napi rendre, a látszólag megsértett hiúságnak van elég ideje a támadást higgadtan a tárgyilagosság korlátai közé szorítani.

A tanácskozás rendes tárgyai: a nevelés-tan, módszertan és oktatástan minden köréből akár részletesen kidolgozott értekezés, akár egyes fontosabb kérdések, melyhez tehetsége szerint mindenki hozzászólhat, akár a tárgy előnyére, akár annak hátrányára, vagy tesz hozzá valamit, vagy elvesz abból; mert ha bárki jogot vehet magának azt hinni, hogy egyik-másik dologban többet tud a másiknál, de viszont senki sem mondhatja magáról, hogy a másik nem tudhat többet nálnál.

Ily elvből kiindulva még csak eszébe se juthat senkinek rosznéven venni, ha egyik-másik bírálat alá veszi valakinek szellemi termékét, vagy egyik-másik dologban nyilvánított nézetét; mert szerintem minden szó vagy gondolat, mihelyest nyilvánosságra került, megszünt magántulajdon lenni és így mint közbirtokhoz mindenki szabadon hozzászólhat és azzal érdeme szerint elbánhatik. Ez a gondolatszabadság viszonzlagossága. Mindig dolgot bírálunk és sohasem személyt; a dolgot is mindig aszerint, amint az javára vagy kárára történik a közjóknak, de sohasem a személy szerint, akitől az ered.

Igy tisztázva az eszméket, beváltom a mult számban Sikolya Antal kartárs cikkére tett megjegyzésemet. S. minden oldalról bezonyítani igyekszik, hogy a 6 éves gyermek érett a tankötelezettségre, hát ki vonta ezt kétségbe? Hiszen a kereszténykorszakot megelőző talmudi korszakban már kimondotta egyik böles tana, hogy minden gyermek 6 éves korban tanulásra szorítható és ennek ellenkezőjét még egyetlen pedagógus sem állította. És ha ez a kérdés csakugyan vita tárgyává tétetnek, azt oly dologgal kellene összefüggésbe hozni, miről S. kartárs említést sem tesz s ez a kisdédóvó, meg a tervezett egységes középiskola. Nevezetesen arról lehetne szó, vajjon nem maradhatna-e a gyer-

mek 7 éves koráig az óvóban, hogy a beszéd és értelemgyakorlatok alapján megtanulná mindazon előismereteket és előgyakorlatokat, melyek későbbi komoly tanulását nagyban elősegítenék; másrészt pedig értebb korban kerülvén az elemi iskolába, a négy osztály elvégzése után, 11 éves korban meg volna már azon testi és szellemi fejlettsége, hogy a középiskolai tantervvel megbirkózzék, mi mai rendszerünk mellett sok kifogásolni valót ad.

Nem értem továbbá a cimben használt „erkölcsi fejlettséget”, mennyiben korlátozhatja az az iskoláztatás idejét? Az erkölcsi fejlettség — már a mennyiről egy 6 éves gyermeknél egyáltalában szó lehet — nem képezhet zsinórmértéket a tankötelezettség idejének meghatározására; mert ha van ilyen, a szülei házbán nyert nevelésnek a kifolyása, mely az iskoláztatással nem nyert befejezést, vagy ha nincs meg a kellő alap, képezhet-e az okot az iskolába való feladásra, vagy ellenkezőjére?

Az irályt illetőleg nem veszi rosz néven cikkirő kartársam, ha iránta való teljes tiszteletem és nagyra becsülésem mellett is arra kérem, hogy elárult tehetségét és nagy olvasottságát, egyszerűbb, tehát érthetőbb alakban nyújtsa számunkra; jöllehet a pedagógiával foglalkozónak a pszichológia nem ismeretlen terület, de ily messzire menő böleselmi fejtegetések, melyek nem is tartoznak szorosan a tárgyhoz, oly messze elvezetik az olvasót, hogy az erdő-től nem látja a fát.

Különben béke velünk, a cél a fő, az eszközök csak annyiban és addig jönnek számba, míg szolgáltatukat megtették.

A kultuszminiszter és a tanítóegyesületi közgyűlések.* *Wlassics* Gyula kultuszminiszter 64825. szám alatt a következő körrendeletet intézte a tanfelügyelőségekhez:

Az általános tanítóegyesületek közgyűléseiről és a járásköri üléseiről hozzám érkezett jegyzőkönyvekből gyakran tapasztalom, hogy a tanítóegyesületi gyűlések tárgysorozata sokszor olyan, nem szorosan az iskola és népoktatás körébe tartozó tételekkel töltetik ki, amelyek sem a tanítók anyagi és erkölcsi érdekeinek, sem az iskolai élet szakszerű fejlesztésére, a nevelés és oktatás ügyének előbbre vitelére nem vonatkoznak, amelyeknek tárgyalása tehát a gyűléseken csak *meddő erőpazarlás*, sőt amennyiben az üléseken megjelenő állami tanítók fuvar- és napidiját is élveznek, az államkincstárra nézve az erre fordított költségek nem gyümölcsöző befektetést képeznek. Minthogy pedig az érintett tanítóegyesületek az 1868. évi XXXVIII. törvények 147. §-ban meghatározott és az 1872. évi szeptember 14-ikén 23201. szám alatt kelt körrendelettel kiadott szabályrendelet 2. §-ának a) b) c) d) és e) pontjaiban körülírt céljaiktól munkálkodásukban el nem térhetnek, fölhívom a királyi tanfelügyelőséget, hogy egyrészt *egészséges tanítói közszellem megerősítése és erősbödésének előmozdítása céljából*, másrészt, hogy a tanítótestületek munkálkodásukban *meghatározott céljaiktól el ne térjenek*, az általános, tanítótestületi és járásköri üléseken vagy maguk személyesen vegyenek mindig részt, vagy azokra megbízottait küldjék el; általában az egyesületek munkálkodását lehetőleg *irányítani* igyekezzenek. Együttal tudomás és további eljárás végett értesítem a tanfelügyelőséget, hogy a tanítóegyesületi gyűlésekre utazó tanítók részére, ha egy községből többen utaznak, a szabályszerű költségeknek csak *fele* számítható föl. Ugyancsak a költségek kimélese szempontjából igyekezzék a tanfelügyelőség odahatni, hogy a tanítótestületi közgyűlések s főleg a járásköri ülések egyes nagyfontosságú kivételek esetektől eltekintve, aképp készíttessenek elő, hogy a gyűlések egy napnál tovább ne tartsanak.

A varannai közs. iskola végre-valahára csakugyan államosították, még pedig a jövő tanév szeptemberétől fogva.

A varannai közs. iskola a nemzeti ünnepet: ápril hó 11-ét, ugyan e hó 13-án ülte meg a kellő hazafisággal, méltó diszes keretben. Seliga Antal igazgató méltatta az ünnep nagy horderejét, buzdított hazaszeretetre, szorgalomra és ernyedetlen kintartásra a hon érdekéért. — A növendékek szavaltak és énekeltek hazafias dalokat. Az ünnepség széles részvétnek örvendett.

* A „Pesti Napló” 14-iki számából átvéve. Mi azon szerencsés helyzetben vagyunk, hogy szeretett Tanfelügyelönket mindig ott tisztelhetjük gyűléseinken, ki az irányításnak semmi szükségét nem látja, de a tanítóegyesülethez méltó tanácskozásban mindig hathatós részt vesz; ám de a rendelet anyagi része — ugy niszem — legkevésbé fogja az egyesületi ügyet előbbre vinni. *R.-vezető.*

R.-vezető postája.

Zs. B. Varannó, K. A. Helyben. — Csak a jövő számban.

CSARNOK.

Késő az éj . . .

Késő az éj, halványul a csillag,
Jaj Istenem, be sokára virrad!
Fájó lelkem kerüli az átom,
Szomorú éj,
Te benned is bánatomat látom.

Künn bolyongok fel s alá az éjben,
Oda lett az én nyugalmam régen!
Te vitted el kőkényszemű lányka,
Te juttattál
Ily siralmas boldogtalanságra.

Bár ne láttam volna soha képed,
Nem verne most a búbanat érted;
Nem siratnám lelkem édes álmát,
Almaimmal
Életemnek letűnt boldogságát.

Szendri Holoznyay Ciril.

Közgazdaság.

Nehány szó a gyümölcsfa ápolásáról.

Az állami faiskolák kivételével alig találunk gyümölcskerteket hazánkban olyant, melyet igazi szakértelemmel vezetnénk; pedig gyümölcsészetünk emelése nemcsak magán, de közgazdasági szempontból is felette fontos. Sok oly területtel rendelkezünk, mely egészen parlagon hever, holott pl. gyümölcstermesztésre az teljesen alkalmas lenne. — Nincs meg nálunk a vállalkozó hajlam, s ennek következtént tekintetjük azt, hogy ezeket dobunk ki oly gazdasági terményekért, melyek előállításához hazánkban is könnyen keresztülvihető. Franciaországgal vagy Németországgal hasonlítva össze gyümölcsészetünket óriási különbségeket fogunk találni ennek kultiválásában. A francia például felhasznál mind talpalatnyi földet gyümölcstermesztésre, mert azt tartja, hogy a megfelelő gyümölcsnemet és fajtát helyesen választják meg; ellenben Magyarország még ott sem méltatja a gyümölcsészetet kellő figyelemre, hol az illető hely mára, mint gyümölcstermesztésre nem is volna alkalmasabb; s ha van is egy-két magángazdaságban gyümölcsös, annak ápolásával alig törődnek. Talajmunkálásáról, trágyázásáról szó sines pedig a gyümölcsfának épp úgy szükség van erre, mint bármely kultur-növénynek. Ha a gyümölcsfát nem trágyazzuk, jó, szép és egészséges fejlődésű s elegendő mennyiségű gyümölcsre nem számíthatunk; míg ellenben a trágyázás helyes keresztülvitelével gyümölcsfánk termőképességét folyton fokozhatjuk s így gyümölcseink jövedelmezőségét biztosíthatjuk.

A gyümölcsök trágyázása nem könnyű feladat. Egy helytelenül véghezvitt trágyázás többet árthat, mint használhat, így pl. aki augusztusban, vagy szeptemberben trágyáz, az önmaga idezi elő gyümölcsöseinek romlását. S miért? azért mert az ezen időben adott trágyázás után a fa, a tápanyagok bősége következtében, késő őszzel boesájt fiatal hajtásokat, melyek azután elfagynak. A gyümölcsösök trágyázását két időszakban lehet eszközölni és pedig vagy októbertől — novemberig, vagy márciustól — júliusig.

A trágyázásra legalkalmasab az egyoldalú trágya, és pedig chilisalétrom, szuperfoszfát káli és mész alakjában. Ezeket használhatjuk a legsikeresebben a következő szabályok szem előtt tartásával:

1. a trágyaanyagokat hígítani kell. A hígítás viz illetve trágyalé segítségével történik. A chilisalétromot vízben, a többi pedig trágyalében oldjuk fel;
2. egy felnőtt fára számíthatunk: 50 gramm chilisalétromot, 80 gramm szuperfoszfátot, ugyanannyi káinitot és körülbelül $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ kilogramm meszet;
3. a trágyaanyagokat a fa koronakarimájának megfelelően elkészített lyukakba öntjük egy öntözőkanna segítségével;
4. a lyukakat, melyeknek száma egy fa körül 6—14 lehet, egy földfúró segítségével készítjük el, ügyelve arra, hogy a fa gyökerei sértetlenül maradjanak, s hogy a lyukak oda kerüljenek, ahol a fa hajtásgyökerei a legszámosabbak (a korona kerületének megfelelő körben van).
5. évente csak kétszer használjunk trágyát, mert az erős trágyázás a fát tönkre teheti. Ha tavasszal a trágyázás erős volt, úgy őszzel el is maradhat.

A trágyázás ilyenén keresztülvitele igen jó befolyást gyakorol a gyümölcsfákra, s annál is inkább ajánlható, mert aránylag csekély költség-gel jár.

Vármegyei Hivatalos Rész.

5230. sz. T. Zemplén vármegye alispánjától.
A 10 fősoldgábirónak.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminis-
terium 49851/97. számú körrendeletét minél szé-
lesebb körben leendő közhírré tétel végett, oly
felhívással adom ki, hogy abból egy-egy pél-
dányt a járási és körorvosok közt szétosztva, az
intézkedés értelmében tett intézkedéseiről rész-
letes jelentését legkésőbbben f. évi június hó 1-én
multhatatlanul mutassa be.

S.-A.-Ujhely, 1898. március 25.

Alispán helyett:
Thuránszky László,
tb. főjegyző.

49851/97. b. n. sz. M. kir. Belügyminister.

Körrendelet valamennyi törvényhatóságnak.

Az ország közegészségi viszonyaira vonat-
kozólag a törvényhatóságoktól hozzám beérkező
jelentésekből és a m. kir. központi statisztikai
hivatal időszaki kimutatásaiból látom, hogy a
gümőkóros tüdővész (tuberculosis) Magyaror-
szág népessége között igen nagy és évről-évre
még fokozódó pusztítást visz végbe; — átlago-
san minden 100 halálzásból tiznél többet okoz
a tüdővész. Ez oly nagy arányszám, mely jóval
túlhaladja minden más betegség által okozott
halálzások számát, még azon heveny fertőző
betegségek által okozott halálzásokét is, ame-
lyek mint pl. a cholera, kisebb-nagyobb járvá-
nyok alakjában tömegesen szedik áldozataikat.
A tüdővész a szónak szoros értelmében tizedeli
a lakosságot és néppusztító hatása azért is na-
gyobb minden egyéb betegségnél, mert szünet
nélkül szedi áldozatait a lakosság minden réte-
géből és mert hosszas, lassu lefolyású baj lévén,
az általa megtámadottakat hosszú időre munka és
keresetképtelenné teszi s így közgazdasági-
lag is kiszámíthatatlan károkat okoz.

A fentebb mondottak az egészségügyi kor-
mányzat legfontosabb feladatainak egyikévé tes-
zik a tüdővész szünetet nem tartó nagy pusztítá-
sainak korlátozására, az általa okozott csapás
enyhítésére megtenni mindazon intézkedéseket,
amelyek tudásunk mai állása szerint sikert ígér-
nek és végrehajthatók.

A tüdővész ellen való sikeres védekezés-
nek egyik főakadálya pedig a köztudatban gyö-
keret vert azonfeltevés, hogy ez a betegség
gyógyíthatatlan, hogy ellenében minden küzde-
lem reménytelen s azért fölösleges; ez a felte-
vés bizonyos fatalisztikus megnyugvásra és szer-
fölti káros közönyt vezetett. A valóságban
pedig úgy áll a dolog, hogy a tüdővész számos
esetei is igen sokszor meggyógyulnak megfelelő
életmód és kezelés mellett, ha a betegség nem
haladt még túl egy bizonyos határt, a baj szét-
terjedésének korlátozása és az általa okozott
csapások egyhítése tekintetében pedig igen sok
érhető el megfelelő intézkedések célszerű és kö-
vetkezetes megtételével. Első feladatnak tartom
ez irányban a fentebb jelzett fatalisztikus felfo-
gás lehető megszüntetését s azt, hogy a tüdő-
vész lényegéről, terjedésének okairól, módjairól
s az ellene való okszerű védekezés lehetőségéről
a lakosság széles körében helyes felfogás
és tudás foglaljon tér. E célból gondoskodtam
röla, hogy könnyen érthető módon szerkesztett
ismertető irat készüljön; ez iratot megfelelő számú
példányokban legközelebb meg fogom küldetni
ingyenes szétosztás végett Címnek.

Mint hogy a tüdővészben való megbetege-
désre leginkább azok hajlandók, akik szülei-
söknél fogva gyengék, satnyák és akiket rossz
vagy hiányos táplálkozás, egészségtelen lakás-
ban vagy ily munkahelyiségben való huzamos
tartózkodás és általában kedvezőtlen életvisz-
onyok meggyengítették, felhívom Címek, tegye
különös gondoskodása tárgyává mindazon fen-
tebb említett tényezőket, amelyek a népesség,
különösen pedig a szegényebb néposztály egész-
ségbeli jólétére, erejére, ellentálló képességére
befolyással vannak. A vármegyei hatóságok fe-
ladata e részben kiváltképpen az legyen, hogy a
lakások egészségi viszonyait minden rendelkezé-
sére álló eszközzel javítsa, különös figyelmet
fordítván a gazdasági és uradalmi eselédlakások
egészségi viszonyainak javítására; a városi
törvényhatóságok, s ezek között első sorban a
székes-főváros feladata pedig általában a lakás-
viszonyok javítása mellett különösen a mind-
ennemű családi és laktanyaszerű munkás haj-
lékok egészségi viszonyainak javítása, valamint
az arról való gondoskodás, hogy a szűken és
zsufolt hajlékokban lakó városi népesség szá-
mára árnyas és tiszta levegőjű, üdülésre és ki-
rándulásra alkalmas helyek nyitassanak, ami
sétahelyek, népligetek létesítése és hegyi erdő
területeknek a közönség számára való megnyi-
tása és könnyen s olcsón hozzáférhetővé tétele
utján lesz elérhető.

Nem tartom szükségesnek e helyt részle-
tesen felsorolni mindazon intézkedéseket, ame-
lyek a népesség lakásviszonyainak javítását cé-

lozzák, de újból is felhívom Címek, hogy a tü-
dővész ellen való védekezés szempontjából oly
szerfölött fontos ezen ügyet szünetnélküli gon-
doskodása tárgyának tekintse.

Nem kevésbé fontos a tüdővész ellen való
hatályos védekezés rendszerében a szegényebb
sorsu népesség jó és elégséges táplálkozása.

Igaz ugyan, hogy a jó és bőséges táplál-
kozás főfeltétele az anyagi jólét, ez pedig ható-
sági rendezésekkel elő nem teremthető; oly ese-
tekben azonban, ahol a népesség nem szegény-
ségből hanem megrögzött rossz szokásból táplál-
kozik rosszul s célszerűtlenül: tanítás és rá-
szoktatás útján eredmény mégis sok érhető el ab-
ban az irányban, hogy idővel jobb táplálkozásra
térjen át. Nagy gond fordítandó a piacra kerülő
élelmi és tápszerek minőségének és tápláló értéké-
nek hatósági felügyeletére és ellenőrzésére, s e
tekintetben kiváltképpen a különféle tejgazdasá-
gokból áruba becsátott teje és tejtermékekre
hívom fel Cím figyelmét; a tejgazdaságoknak
nemesak a közfogyasztásba kerülő termékei tar-
tandók folytonos éber hatósági felügyelet alatt,
hanem gondos, szakszerű és folytonos ellenőrzés
alá helyezendők maguk a tejgazdaságok és az
ott alkalmazott egyének egészségi állapotuk
tekintetében is, mert előfordulhat, hogy tüdő-
vész egyének, ha fejésre és a tejjel való el-
bánásra alkalmaztatnak, a tej útján terjeszthe-
tik a betegséget; hasonlóan gondos állatorvosi
felügyelet alatt tartandó az ily majorok tejelő
marhaállománya, mely ha gyöngykóroban szen-
ved, szintén lehet terjesztője a tüdővész.

Az iszákosság nem kevésbé káros befo-
lyással lévén a népesség táplálkozására és ere-
jére, ellene is megteendő mindaz — megfelelő
tanítás, sőt esetleg korlátozó intézkedések által,
ami csak lehetséges.

A tüdővész terjedését és a benne való
megbetegedésre való hajlamot éppúgy mint min-
den más fertőző betegségnél is nagyon előmozdi-
ítja a személyes tisztaság ápolásának elhanya-
golása s ezért mindaz, ami a tisztaság fentartá-
sára szolgál lakásban, munkahelyeken, ruházat-
ban és magán az emberi testen, mindenféle fer-
tőző betegségeknek, tehát a tüdővésznek is hat-
hatós óvszerét képezi; a tisztaság megővására
irányuló intézkedések megtételét és ellenőrzését
azért a Cím gondoskodásába és figyelmébe aján-
lom. Gümőkórosra vonatkozó ismeretek értelmé-
ben ez a betegség a benne szenvedők testi vá-
ladékai, főként köpetje által is terjed, különö-
sen akkor, ha ez utóbbi beszárad és apró ré-
szecskéi a porral felkavarodva a levegőbe jut-
nak, ezért a védekezés rendszerében igen fon-
tos teendő a tüdővész betegek oly módon
való elhelyezése és ápolása, hogy rólok és álta-
lok a betegség másokra át ne terjedhessen, to-
vábbá köpetjeiknek, amennyire lehetséges, ártal-
matlaná tétele.

Ezen szempontból a következő intézkedé-
sek megtételére hívom fel Címek: intézkedjék,
hogy kórházaiban és gyógyintézetekben a gümö-
kóros tüdővészben szenvedő betegek lehetőleg
külön e célra szolgáló kórosztályokon, kisebb
kórházakban külön szobákban, vagy egészen
kis kórházakban, hol a külön szobákban való
elhelyezés nem lehetséges, legalább a többi be-
tegektől távol állított ágyakon helyeztessenek
el; nagyobb új kórházak tervezésénél föltétle-
nül meg fogom ezután kívánni, hogy tüdővé-
szesek számára külön e célra szolgáló osztály
vagy legalább kórszobák létesíttessenek s az
ilyenek főköllékeiül az egy-egy betegre számított
térfogatnak a szokottnál nagyobb voltát, a jó
szellőzést és a nap sugarainak minél szabadabb
bejuttatását fogom tekinteni s mindezen fölté-
teleket Címnek már ezuttal is ajánlom. Utasi-
tandók lesznek a kórházak igazgatóságai továbbá
arra is, hogy a tüdővész betegek, külön al-
kalmas köpöcsészékkel lássák el, amelyekben
a köpet kiszáradása ellen mindég folyadék, víz
álljon, a melyek tartalma ártalmatlaná teendő
ennek oly helyekre való egyszerű kiöntése, a
hol kiszáradhatna, gondosan kerülendő; ezek a
köpöcsészék használat után jól fertőtleníthe-
tők, forró vízzel kimoshatók legyenek; a köpö-
csészék használatára az tisztogatására az ápoló
személyzet gondosan kitanítandó lesz. Utasítsa
továbbá a kórházak és egyéb gyógyító, vagy
ápoló-intézetek igazgatóit, hogy a gümőkóros
betegek által használt ruhaneműket, evőeszkö-
zöket s butorfiéléket a többi betegekétől elkü-
lönítsék és a szükséghez képest fertőtlenítsék.

Felhívom továbbá a Címek arra is, intéz-
kedjék, hogy mindazon nyilvános helyiségekben,
melyekben jelentékenyebb az ember-forgalom,
mint szállodákban, vendéglőkben, kávéházakban,
társaskörökben, kaszinókban, a közönség számára
nyitva levő hivatalhelyiségekben a kellő tiszta-
ság, gyakori jó szellőzés, nedves ruhába bur-
kolt kefékkel való seprés stb. által állandóan
fenntartassék és hogy mindezen helyiségekben
a padlóra való köpdősés lehetőképp korlátoz-
tassék, ez utóbbi célból megkövetelendő, hogy a
felsorolt helyiségekben kellő számban alkalmaz-
tassanak köpöcsészék, melyek a köpetek ki-
száradásának megelőzése céljából vizet tartal-

mazza
tartak
intézk
a fűr
épüle
fürdő

merit
a tüd
sak;
azt a
védek
vezni
mán
nének
hatós
a véd
kijelö
ját au
gosul

zeget
fontos
kérdé
ten a
dosko
hajtás

től az
mindé
is, rö
mény
tom,
zása
tése
eredn
a szó
illető
indita
den i

vegye
gokka
arra
lönye
delmé

mel
s idő
letek
talom

legké

2090/

donát
tehen
mez

védi
jától
házá

A
15 n
ela

1/1

a
Min

A

Köz
fő-

seget

mazzanak és oly szerkezettel birjanak, mely tartalmukat szem elől elfedje. A most említett intézkedések különös gondnal fogatosítandók a fürdők, gyógyhelyek és nyaraló telepek azon épületeiben és zárt helyiségeiben, melyekben a fürdőközönség közlekedik, szórakozik vagy sétál.

A fentebb vázolt intézkedések távolról sem merítik ki mindazon teendőket sorozatát, a melyek a tüdővész terjedésének korlátozására alkalmasak; csak körvonalakban kívántam megjelölni azt a munkatér, a melyen a tüdővész elleni védekezést hatóságai útján megfelelően szervezni a Cím feladata leendő. Mindenütt egyformán alkalmazható merev szabályok nem is lennének megállapíthatók; minden egyes törvényhatóságnak a saját külön viszonyai szerint kell a védekezés rendszerének részleteit a fentebb kijelölt irányokban megállapíttatnia, a mire saját autonóm jogköréből kifolyólag nem csak jogosult, de kötelezett is.

Felhívom tehát Cimet, hogy saját szakközveinek közbejöttével vegye tárgyalás alá ezen fontos közegészségi és egyúttal közgazdasági kérdést, állapítsa meg saját viszonyaihoz mérten a sikert ígérő intézkedések részleteit és gondoskodjék a megállapított intézkedések végrehajtásáról.

Nem várhatom az elrendelt intézkedésektől azt, hogy azok, ha még oly szigorúan és mindenütt egyformán végrehajthatók volnának is, rövid idő alatt oly jelentékeny javulást eredményezhetnének; de igenis remélhetőnek tartom, hogy az intézkedések céltudatos alkalmazása és a hol szükséges kibővítése és fejlesztése által idő múltán számokban kimutatható eredmény lesz elérhető. Elvárom Cimtől, hogy a szóban levő ügyet az annak fontosságát megillető erélyvel fogja nemcsak felkarolni és megindítani, hanem ezután szakadatlanul napirenden is tartani.

Hogy pedig a nagyközönség is tudomást vegyen ez ügyről s a társadalom is a hatóságokkal karöltve működésük közre, felhívom arra is, hogy ha van a Címnek hivatalos közlönye, jelen körrendeletet abban egész terjedelmében közölje.

A magam részéről különös éber figyelemmel kiserendem a Cím ez irányú tevékenységét s időnkint szakközveim útján közvetlen felügyeletet is kívánok felelté gyakorolni, ami hivatalomból kifolyólag feladatom is.

Intézkedéseiről szóló részletes jelentését legkésőbb 1898. évi július hó 1-ig elvárom.

Kelt Budapesten, 1898. évi január hó 26.

Perczel, s. k.

2090./k. i. 98 sz. A bodrogközi járás főszolgabírájától

Körösvény.

Soltész Ferencné nagy-géresi lakos tulajdonát képező 7 éves fehér szőrű, fennálló szarvu tehén f. évi április hó 4-én délután Király-Helmec mellett elszabadult. Körözését elrendelem. Király-Helmec, 1898. évi április hó 13.

br. Fischer, szolgabíró.

Nyilt-tér.')

Értesítem a t. közönséget, hogy ügyvédi irodámat 1898. évi április hó 4. napjától a Kazinczy-utczán lévő polgári bank házában emeletére helyeztem át.

S. A.-Ujhely, 1898. április 8.

Erényi Manó dr.

k. és v. ügyvéd.

Alapított 1841. évben.

A Pesti magyar kereskedelmi bank váltó-üzlete

Alaptőke: **BUDAPEST** 15 millió forint. Tartalék-alap: 11 millió forint.

V. Dorottya-utca 1.

elad a II. k. sorjáték I. s. osztályára érvényes

Magyar osztálysorsjegyet

1/4 6 frt, 1/2 3 frt, 1/4 1 frt 50 kr., 1/8 75 kr.

a pénz beküldése, vagy utánvétel mellett. Minden vásárló megkapja a hivatalos tervezetet.

Az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyek a bank bélyegzőjével vannak ellátva.

A megrendelések postafordultával kéretnek, mert a készlet máris fogytán van.

Köztudomású, hogy az első sorsjátéknál a legtöbb fő- és melléknyeremény az ezen intézetnél vásárolt sorsjegyekre esett.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Heti naptár.

Vasárnap.	április 17. Quasi modo
Hétfőn.	április 18. Apollonius
Kedden.	április 19. Timon vt.
Szerdán.	április 20. Tivadar hv.
Csütörtökön.	április 21. Anzelm et.
Pénteken.	április 22. Szótér és K. †
Szombaton.	április 23. Béla vt.

A szerkesztő postája.

A szalonkákhoz. "Palmarm. trallarum!"

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos **Éhler Gyula**

Hirdetések.

Házeladás.

Sárospatakon a kollégium közelében a Rákóczy-utca 107. számú ház szabad kézből eladó. Van benne hat szoba, pinczeház és szükséges mellékhelyiségek.

Bővebbet **Dr. Mitrovics Gyula** főisk. gimn. tanárnál Sárospatakon.

80/98. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kir.-helmeczi kir. járásbírósa 5712/97. számú végzése által Szabó István felső-regmezi lakos javára Bodnár Pál örösi lakos ellen 54 frt 1 kr. tőke, ennek 1897 évi szept. hó 1. napjától számított 5% kamatai és eddig összesen 44 frt 92 kr. perkoltség követelés erejéig elrendelt biztosítási, kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felül foglalt és 334 frtra becsült ló, szekér, életműből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a király-helmeczi kir. járásbírósa 609/98. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Óros községben alperes lakásán leendő eszközésére 1898. évi április hó 19. (t. zenkilenc) napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizendő. Végül felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtót követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kir.-Helmec, 1898. évi márcz. hó 27. napján.

Szabó Lajos.
kir. bír. végrehajtó.

A Dr. EGGER-féle Injectio Hamamelis Virginica

a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknél, új és idült folyások valamint esőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropicus növény rendkívüli hatása a nyákhártyára orvosiilag már régen el van ismerve, úgy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectio ennek köszönheti gyógyerejét 2-3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja, illetve meggyógyítja. Egy üveg ára 70 kr., a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 05 kr., 2 üv. 1 frt 75 kr. 3 üv. 2 frt 45 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI., Váci-körút 17.

Kapható S.-A.-Ujhelyben **Kincsesy Péter** gyógyszerész urnál.

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékünkre nagyobb gondot fordítunk mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észlelünk sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknek az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Úgyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség.** Úgyet később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamin a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen a kéznél. A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése a legtöbbkorán használva. Egger kellemes ízű **Sodapasztillája** csakhamar beszűntet (1 doboz ára 30 kr.) A tüdő, torok mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek. Egger kitűnő ízű **Mellpasztillája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próba doboz 25 kr.)

Kaphatók minden gyógyszerertárban S.-A.-Ujhelyben: **Widder Gyula, Kincsesy Péter, Cs. Buday Akos** urak gyógyszerertáraiban. Főraktár: Nádor gyógyszerertár (Dr Egger Leo és Egger J.) Budapest Váci-körút 17

Tenyész szarvasmarha

eladás.

A munkács-szent-miklósi uradalom munkácsi majorjában

folyó évi május hó 16-án

tartandó árverésen az alább felsorolt — újabb major bérbeadások folytán fölslegessé vált — mind tenyésztésre alkalmas állatok fognak eladtni.

3 darab pinzgaui hágó bika	
59 " " tehén	
6 " " hasas úszó	
17 " " fiatal úszó	
1 " allgaui hágó bika	
9 " " tehén	
4 " " hasas úszó	
3 " " fiatal úszó.	

Az uradalmi igazgatóság
Munkács.

Tk. 1877/98. szám.

Hirdetmény.

Prauróc község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t. czikknek tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cz.-ben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogatosítottatik.

E czélből az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi május hó 23-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1. az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t. cz. 15—18., és az 1889. évi 38. t. cz. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előzővel ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbírósa, mint telekkönyvi hatóság Homonnán, 1898. évi április hó 7. napján.

Dezsi Sándor, kir. albiró.

Benczúr testvérek cémentgyára

Mogyoróskán,

(Zemplénnvármegye, posta helyben.)

Ajánl: Portland és Román cémentet, padló- és járdalemezeket legjobb minőségben.

Vasuti állomások: Örmező és Eperje.

Hiszonteladók keresztetnek.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyministerium ellenőrző közegei a második magy. kir. szab. Osztályorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügyministerium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A magy. kir. szab. Osztályorsjáték Sorsolási Terve.

100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona Huzás: 1898. május 11. és 12-én.		Második osztály. Betét 20 korona Huzás: 1898. június 7. és 8-án.		Harmadik osztály. Betét 32 korona Huzás: 1898. július 6. és 7-én.		Hatodik osztály. Betét 24 korona Huzás: 1898. szept. 14—október 13-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 jutalom kor. nyer.	600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 a	400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	100000
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000	1 á	60000
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000	1 á	40000
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000	2 á	30000
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000	3 á	20000
50 á 100	5000	60 á 300	18000	70 á 500	35000	20 á	10000
2900 á 40	116000	3900 á 80	312000	4900 á 130	637000	50 á	5000
3000 nyer.	Kor. 240000	4000 nyer.	Kor. 477000	5000 nyer.	Kor. 898000	400 á	2000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1898. augusztus 3. és 4-én.		Ötödik osztály. Betét 32 korona Huzás: 1898. augusztus 24. és 25-én.				720 á	1000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1000 á	500
1 á	90000	1 á	100000			27800 á	200
1 á	30000	1 á	30000			30,000 nyeremény és jutalom	Korona 9.550,000
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á 10000	30000	3 á 10000	30000				
5 á 5000	25000	5 á 5000	25000				
8 á 2000	16000	8 á 2000	16000				
10 á 1000	10000	10 á 1000	10000				
70 á 500	35000	70 á 500	35000				
3900 á 170	663000	3900 á 200	780000				
4000 nyer.	Kor. 934000	4000 nyer.	Kor. 1061000				

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a Magyar kir. ellenőrző hatóság és kir. körjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.
Magy. Kir. Szabad. Osztályorsjáték Igazgatósága.
Budapest, 1898. április 15-én.
Lónyay. Hazay.

R Á T H M Ó R

Kiadásai Budapest (Haas-palota)

Korszerű művek.

1898. II. törvényezik A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról, a vonatkozó cseléd-, büntető-, kihágási-, végrehajtási-, erdő- és egyéb törvények határozmányainak figyelembe vétele mellett, jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta dr. Krejcsi Rezső, a budap. keresk. és iparkamara másodtitkára stb. A végrehajtási rendelettel és eljárási szabályllyal 60 kr.

Ugyanaz az 1876. cseléd és gazda közötti viszonyról, a gazd. munkásokról és napszámokról szóló törvényről. 1 frt.
Dr. Márki József, Dózsa György és forradalma. Jutalm. pályamű 2 frt.
Baró Eötvös József. — Magyarország 1514-ben. (Dózsa lázadás kora.) Regény 2 kötet 3 frt.

Horváth Mihály. Magyarország függetlenségi harcának története. Ezen klasszikus műnek a nagy napok 50 ik évfordulója alkalmával kiadott rendkívüli jutányos teljes kiadása 3 nagy kötet. Ára csak 5 frt.

Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter emlékiratai. 2 kötet 6 frt.

— Élete és külföldi levelei. 2 frt.

Papp Denes. A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Az első képviselői országgyűlés részletes naplókönyve. 2 kötet. Leszállított ára 6 frt 50 kr. helyett 4 frt 50 kr.

Arany János eddig ismeretlen műve, az összes és hátrahagyott munkák diszkidásának új befejező kötete. Katona J. Bánk bánja. Arany János jegyzeteivel és tanulmányával és A L. bevezetésével 2 frt. Az összes munkák kötéseire hasonló diszkidésben. 3 frt 20 kr.

Arany János és Petőfi Sándor levelezése. Petőfi Aranyhoz intézett levelének és Arany válaszána hasonlóan. Arany Petőfihez vonatkozó költeményeivel és Arany László előszavával 1 frt 60 kr. Diszkidésben 2 frt 60 kr.

Arany János. Rákóczi (1848. augusztus) Zichy Mihály rajzaival. Fényes facsimile kiadás. Pergament borítékban 3 frt.

Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Gyémánt kiadás. 60 kr. Diszkidésben 1 frt 50 kr.

Coriolanus. Irta Shakspeare. Fordította Petőfi Sándor. Illusztrált diszkidás. Csiky G. bevezető tanulmányával és magyarázó jegyzeteivel 90 kr.

Ugyanaz: Kis S. kiadás 40 kr. Diszes köt. 80 kr. Megrabolta a természet minden szépségét, mi csak azt szedgetjük, mi ott hagyni épen kedve volt.

Petőfi. S. A hóhér kötele. James. Robin Hood. Fordította Petőfi Sándor. Egy kötetben. 1 frt 40 kr.

Jókai Mór: Életemből. Diszkidás 2 frt. — Diszköt. 3 frt.

Ezen Jókai lángeszével oly fényesen és megragadóan megirt visszaemlékezések legnagyobb része a szabadságharc és Petőfi életéből vannak merítve.

Horváth Mihály 25 év Magyarország Történetéből 1823—1848. 3 nagy kötet, 3-ik javított kiadás Ezen hazánk újjászületésének klasszikus története ideiglenesen 10 frt bolti ár helyett 6 frt rendkívüli leszállított áron kapható.

Tk. 1636/898. szám.

Hirdetmény.

Szinna község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-czikkek a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-czikkekben szabályozott eljárás, a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

E czélból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi június hó 6-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívotnak:

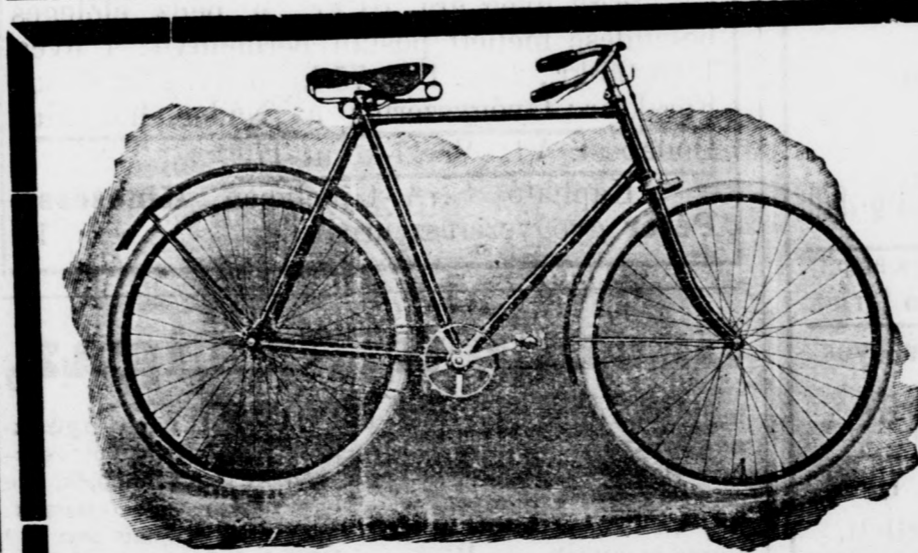
1. az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság Homonnán, 1898. évi márczius hó 28-án.

Kótsch, kir. albiró.

„Swift Wafferrad“

fegyvergyári kerékpárok
Zemplén-vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignácznál
S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal, ugyszintén: 2 1/2., 4., 8., 12 lóerejű cséplő-garnitúrákat, egy vasesztergapadot használt, de teljesen kijavítva.
A tavaszi idényre: Záhonyi eredeti oberndorfi répamagot, arankamentes lóheremagot, mindennemű gazdasági gépeket, műszaki szerzőségeket és anyagokat.

Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignácz.

HIRDETMÉNY.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyministerium ellenőrző közegei a második magy. kir. szab. Osztályorsjáték I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelrusítónak elárúsítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügyministerium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A magy. kir. szab. Osztályorsjáték Sorsolási Terve.

100,000 sorsjegy 50,000 nyeremény.

Első osztály. Betét 12 korona Huzás: 1898. május 11. és 12-én.		Második osztály. Betét 20 korona Huzás: 1898. június 7. és 8-án.		Harmadik osztály. Betét 32 korona Huzás: 1898. július 6. és 7-én.		Hatodik osztály. Betét 24 korona Huzás: 1898. szept. 14—október 13-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 jutalom kor. nyer.	600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	100000
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000	1 á	60000
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000	1 á	40000
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000	1 á	30000
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000	3 á	20000
50 á 100	5000	60 á 300	18000	70 á 500	35000	20 á	10000
2900 á 40	116000	3900 á 80	312000	4900 á 130	637000	50 á	5000
3000 nyer.	Kor. 240000	4000 nyer.	Kor. 477000	5000 nyer.	Kor. 898000	400 á	2000
Negyedik osztály. Betét 40 korona Huzás: 1898. augusztus 3. és 4-én.		Ötödik osztály. Betét 32 korona Huzás: 1898. augusztus 24. és 25-én.				720 á	1000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1000 á	500
1 á	90000	1 á	100000			27800 á	200
1 á	30000	1 á	30000			30,000	nyeremény és jutalom
1 á	20000	1 á	20000				Korona 9.550,000
1 á	15000	1 á	15000				
3 á 10000	30000	3 á 10000	30000				
5 á 5000	25000	5 á 5000	25000				
8 á 2000	16000	8 á 2000	16000				
10 á 1000	10000	10 á 1000	10000				
70 á 500	35000	70 á 500	35000				
3900 á 170	663000	3900 á 200	780000				
4000 nyer.	Kor. 934000	4000 nyer.	Kor. 1061000				

Az I. osztály huzása 1898. május hó 11. és 12-én lesz. A huzások a Magyar kir. ellenőrző hatóság és kir. körjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a Vigadó termeiben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték valamennyi elárúsítónál kaphatók.
Budapest, 1898. április 15-én.
Magy. Kir. Szabad. Osztályorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

R Á T H M Ó R

Kiadásai Budapest (Haas-palota)
Korszerű művek.

1898. II. törvények. A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról, a vonatkozó cseléd-, büntető-, kihágási-, végrehajtási, erdő- és egyéb törvények határozmányainak figyelembe vétele mellett, jegyzetekkel és magya rázatokkal ellátta dr. Krejcsi Rezső, a budap. keresk és iparkamara másodtitkára stb. A végrehajtási rendelettel és eljárási szabályllyal 60 kr.
Ugyanaz az 1876. cseléd és gazda közötti viszonyról, a gazd. munkásokról és nap-számokról szóló törvényvel. 1 ftt.
Dr. Márki József, Dózsa György és forradalma. Jutalm. pályamű 2 ftt.
Baró Eötvös József. — Magyarország 1514-ben. (Dózsa lázadás kora.) Regény 2 kötet 3 ftt.

Horváth Mihály. Magyarország függetlenségi harcának története. Ezen klasszikus műnek a nagy napok 50 ik évfordulója alkalmával kiadott rendkívüli jutányos teljes kiadása 3 nagy kötet. Ára csak 5 ftt.

Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter emlékiratai. 2 kötet 6 ftt.
— Élete és külföldi levelei. 2 ftt.
Papp Denes. A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Az első képviselői országgyűlés részletes naplókönyve. 2 kötet. Leszállított ára 6 ftt 50 kr. helyett 4 ftt 50 kr.

Arany János eddig ismeretlen műve, az összes és hátrahagyott munkák kiadásának új befejező kötet. Katona J. Bánk bánja. Arany János jegyzeteivel és tanulmányával és A. L. bevezetésével 2 ftt. Az összes munkák kötetéhez hasonló diszkötésben. 3 ftt 20 kr.

Arany János és Petőfi Sándor levelezése. Petőfi Aranyhoz intézett levelének és Arany válaszában hasonmásával. Arany Petőfőre vonatkozó költeményeivel és Arany László előszavával 1 ftt 60 kr. Diszkötésben 2 ftt 60 kr.

Arany János. Rákóczi (1848. augusztus) Zichy Mihály rajzaival. Fényes facsimile kiadás. Pergament borítékban 3 ftt.

Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Gyémánt kiadás. 60 kr. Diszkötésben 1 ftt 50 kr.
Coriolanus. Irtá Shakspeare. Fordította Petőfi Sándor. Illusztrált kiadás. Csiky G. bevezető tanulmányával és magyarázó jegyzeteivel 90 kr.

Ugyanaz: Kis 8° kiadás 40 kr. Diszes köt. 80 kr. Megrabolta a természet minden szépségét, mi csak azt szedegetjük, mi ott hagyni épen kedve volt.
Petőfi.

Petőfi S. A hóhér kötele. James. Robin Hood. Fordította Petőfi Sándor. Egy kötetben. 1 ftt 40 kr.

Jókai Mór: Életemből. Diszkötés 2 ftt. — Diszköt. 3 ftt.
Ezen Jókai lángeszével oly fényesen és megragadóan megirt visszaemlékezések legnagyobb része a szabadságharc és Petőfi életéből vannak merítve.

Horváth Mihály 25 év Magyarország Történetéből 1823—1848. 3 nagy kötet, 3-ik javított kiadás. Ezen hazánk újjászületésének klasszikus története ideiglenesen 10 ftt bolti ár helyett 6 ftt rendkívüli leszállított áron kapható.

Tk. 1636/898. szám.

Hirdetmény.

Szinna község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendelettel képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 29., az 1889. évi 38. és az 1891. évi 16. t.-cikk a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-cikkben szabályozott eljárás, a telekjegyzőkönvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkákat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1898. évi június hó 6-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1. az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. évi 29. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi 38. t.-cz. 5, 6, 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött bizottság előtt előszóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve úgy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztést kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság Homonnán, 1898. évi március hó 28-án.

Kótsch, kir. albiró.

Swift Waffenrad

fégyvergyári kerékpárok
Zemplén-vármegyei képviselősege:

Kornstein Ignácznál
S.-A.-Ujhely.

Ajánlok továbbá: egy teljes szeszgyári berendezést, henczefőző és szesztartánnyal, ugyszintén 2^{1/2}, 4., 8., 12 lóerejű cséplő-garnitúrákat, egy vasesztergapadot használt, de teljesen kijavítva.

A tavaszi idényre: Záhonyi eredeti oberndorfi répmagot, arankamentes lóheremagot, mindennemű gazdasági gépeket, műszaki szerzőségeket és anyagokat.

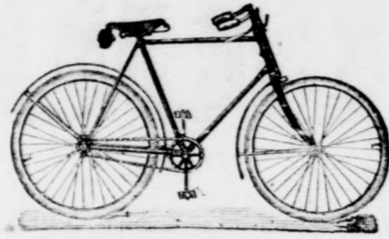
Jutányos árak és előnyös fizetési feltételek.

Tisztelettel:

Kornstein Ignác.

A világ legjobb kerékpárjai Müller Dávid-nál

Budapest, VI. Andrassy-ut 32.
kaphatók.

Legújabb 1898-as kerékpár
modellek lesznek e hó 24-én a
Vadászkúrt szállodában meg-
tekinthetők.

Kitünő alkalom előnyös kerékpárvételre.

7028. szám.
1898. á.

Hirdetmény.

T. Zempléni megye árvaszéke ezennel közhírré teszi, hogy gondnokság alá helyezett özv. **Boronkay Lászlóné** szül. **Péterfy Emília** tulajdonát képező ingóságok u. m. életneműek, gazdasági eszközök, szarvasmarhák, lovak, stb. folyó évi április hó 22-én u. e. 9 órakor Pelejtén ifj. Bajusz József árvaszéki kiküldött által nyilvános árverésen el fognak adatni.

Ezen árverésre venni szándékozók és szomszéd községek jelen hirdetmény útján idéztetnek.

Miről szomszéd községek előljárói oly utasítással értesítettek, hogy ezen hirdetményt szokott módon tegyék közzé.

Kelt Zemplén vármegye árvaszéke S. A.-Ujhelyben, 1898. április hó 14-én tartott ülésében.

Horváth, elnök.

SZIVATTYÚKAT TŰZFECSKENDŐKET

házi, ipari, mezőgazdasági, épít-
kezési és egyéb nyilvános célokra
kéz-, járgány és erőhajtásra.

városi, községi, gazdasági
és gyári tűzoltóságoknak,

harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büzmentesen működő pöczegödör tisztító készülékeket,
utcai öntöző-kocsikat, sárkaparókat
készít és ajánl a

Budapesti szivattyú- és gépgyár
részvény-társaság (ezelőtt **WALSER FERENCZ**)
Budapest, VI., Külső váci-ut 45.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

HUDÁK JÓZSEF

gazdasági gépműhelye és érczöntődéje

Tokajban. (Kis-Tokaj, magyar-köz.)

Ajánlja a n. é. gazdálkodók szives figyelmükbe, eredeti

W e r m o r e l

rendszerű permetező gépeit, egy évi jótállás mellett, darabját 17 forint
50 krajczárért.

Ábra 1. 710

Ajánlja ujonnan a mai kor kivánalmainak megfelelően berendezett gépműhelyét és érczöntődjét, készít mindennemű gazdasági gépet, **kut és szivattyukat** minden célra, **tűzi fecskendőket**, kerti és **locomobil fecskendőket**, vállal gazdasági és **házi vízvezetékek** berendezését úgy szintén mindennemű javításokat jutányosan, pontos kivitelben teljesít.

Érczöntvényeket, tengely ágyazatok (Lager) gőzkazán felszerelések, nyers vagy kidolgozott állapotban, saját vagy idegen minták után, jutányos áron szállít.

A legkitünőbb **Phosphor csapágy-fém**, (Compozíció) 1 kgr. 90 kr., mind-ezekben ismét elárusítóknak árkedvezmény adatik.

198

Butor raktár felosztatás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miszerint a korona-uteza 610. szám alatt saját házámban lévő jól berendezett

Butor raktáramat

véglegesen megszüntetni szándékozom, miért is a raktáron lévő összes árukat **az előállítási áron alól adom el.**

Raktáramban csakis jó és solid készítményű, még a legkényesebb izlésnek is megfelelő áruk vannak, mely kedvező alkalmat felhasználás végett a n. é. közönség figyelmébe ajánlja

Jelenek Ádám

S.-A.-Ujhelyben.

Raktáramat egészben is eladom.

Butorraktáram felett lévő emeleti lakást folyó évi április hó 24-től bérbé adom.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulírott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

300 hold legelő

régi erdő irtvány, közben esőleg 20—40 holdas tisztással **900 forintért** azonnal **bérbe adandó.**

Itatásra patakviz van.

Bővebb értesítést ad

Hegedús János,
birtokos.

Alsó-Ladiskócz, u. p. Udva. (Zemplén megye.)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten. **Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggelgyezés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat festék-gyár

Kornsteiner Károly Bécs, III., Hauptstrasse 120. (saját házában.)
Az arany éremmel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya, és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyancsak gyári és ingatlan tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mézben feloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában különként 16 krtól felfelé szállítanak, és a mi a festék szűrítettségét illeti, azonos az olajfestékekkel. Mintakártya, ugyancsak használati utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Pontos és gyors kiszolgálás.

Uj férfiruha raktár!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy özv. Szentgyörgyi Lajosné (főútczai) házában egy modern s a kor minden kívánalmainak megfelelő

uri szabó- és kész férfiruha üzletet nyitok.

Raktáron tartok állandóan dus választékban mindenemű finom angol és francia szöveteket, melyekből méltányos áron a legizlesebb kiállításban s a legrövidebb idő alatt mindenemű ruhákat készítek.

Férfi és gyermek kész ruhák

raktáron készen is kaphatók.

A n. é. közönség kegyes pártfogását kéri

Rónai Lipót,
férfiruha raktára.

Mérték utáni megrendelések pontosan eszközölteknek.
Dus választék, szövetek és kész ruhákban.

Kitűnő szabás és izléses kiállítás.

Legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben

1.000,000

korona.

Az összes 50.000 nyereségnyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyereség legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyereségek részletes beosztása a következő:

1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut összegben	13.160,000

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorsjáték nem sokára ismét megkezdődik és

100,000 újból 50,000 sorsjegyre nyereségnyeremény jut, vagyis az oldalt levő nyereségnyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak. Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsj. 6.— frt
fél " " " " " 3.— " "
negyed " " " " " 1.50 " "
nyolcad " " " " " — 75 " "

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezet főurudánkknak az I. magy. kir. osztályosorsjátékban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500, és 300 koronás nyereséget nyertek főurudánkban, melyeket a szerencsés nyerteseknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennélfogva a II-ik magy. kir. osztályosorsjáték 1-50 húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emelkeztetünk az első sorsjátéknál hangzott azon többszöri figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztályú húzás előtt az első osztályú sorsjegyek elkelnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztályú húzása előtt a bel- és külföld elarasztott bennünket rendelményekkel olyanynyira, hogy a később érkezettek legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölhetők.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenestre azonban legkésőbb

április hó 21-éig

hozzánk beküldeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközését.

Török A. és T. sa

m. kir. szab. osztályosorsjáték főelárú-itói
Budapest, V., Váci-körút 4/A.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalma-kazalozók, továbbá járgány-cseplőgépek, here-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók,

"COLUMBIA-DRILL"

legjobb sorvetőgépek, boronák, szecska ágók, répvágók, kukorica-morzsoló darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélek, két- és háromvasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Keil-lakk

(Glasur)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára 1 frt 35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs | **Arany-fénymáz**

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr. | képkeretek stb. bearányozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

BEHYNA TESTVÉREKNÉL, S.-A.-UJHELY.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT

TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármass hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR

TOKAJ.

Főraktár: Nagy Ferencz, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóczi-utca.